

WOMEN AT WAR

(ووهين ايت وار)

عورتن جي جنگ

(اوهان کي شاه بلوط جي شهيترن وارو هڪ
ڪمرو نظر اچي رهيو آهي، جنهن جي دري مان
هاڻيچو نظر اچي رهيو آهي. ساڄي ۽ ڏاکڻي طرفن کان
دروازا آهن. فرنيچر سهڻو ۽ سچو شاه بلوط جو آهي.
وچ ۾ رکيل ميز تي اچي ڪپڙي ۽ صاف اڳڙين
جو ڍڪ رکيو آهي.)

فلاڊيلفيا وچيت پرائين ڏوتل اڳڙين جو مڇو
ڪڍي اندر داخل ٿي ٿي.)

فلاڊيلفيا. پرائين چادرن جو هي ۽ ٻنڊل مسٽريس
ڊروڊس وٽان آيل آهي. انهن ۾ ته ٽنگ ٿيل آهن.
ڪهڙين ۾ ٻر خير، آءٌ سمجهان ٿي ته هلي وينديون.
خدا ڪري ته شل انهن جو مضبوط حصو بادشاهه
ڏانهن وڃي.

نين شولس، فلاڊيلفيا!

فلاڊيلفيا، ها، ها، مون کي معلوم آهي ته هن
گهر ۾ ماڻهو ڪي پنهنجي جذبات کي ڊٻائي
رهڻو هوندو.

لين. ٺيڪ آهي، پر امان کي ٻڌڻ نه ڏجانءِ.
بس خيال رکجانءِ.

فلاڊيلفيا. - سچ ته منهنجي مالڪيائيءَ جي طبيعت
جي خلاف آهي، جو هوءُ ائين پيئي ڪري. آخر
هوءُ ڇو نه ٿي طرفداري ڪري. جيئن کيس هڪ نيڪ
انگريز خاتون وانگر ڪرڻ گهرجي؟ آڏو ته چوان ٿي
ته وڙهي فيصلو ڪجي.

نين. - هن خان جنگيءَ ۾ ته ڪا عقل جي ڳالهه
ٿي ڪانهي. جيڪڏهن هسپانوي يا فرانسيسي هجن
ها، ته ڳالهه ٻي هئي. پر پنهنجن ئي ملڪي ماڻهن
سان، ٻاڙيسرين سان، پنهنجن دوستن سان وڙهڻ، سو
هڪ بيوقوف مفروور بادشاهه يا ماسٽر ڪرامويل
جهڙي هڪ پوءِ ڊاهي ڪڙميءَ لاءِ. هڪ بيوقوفي آهي!

فلاڊيلفيا. - جنرل ڪرامويل چئو، خاتون! اوهان
جي مهرباني.

نين. - آڏو ته وڌ ۾ وڌ کين ماسٽر ٿي چونديس.
فلاڊيلفيا. - ماسٽر ڪرامويل ۽ ماسٽر چارلس ٽن سالن
کان وٺي ايمانداريءَ جو پورهيو ڪونهي ۽ هن وقت
ملڪ ۾ فقط بيوه عورتون ۽ يتيم ٻار پيدا ڪرڻ جي
صنعت زور آهي! تون ڇا ٿي ڀانئڻ جو امان ڪنهن
ڌر جو طرف نٿا وٺن؟

فلاڊيلفيا. - (ٿورو ڊلي ٿي) اوه، مون کي معلوم

آهي ته منهنجي خاتون جي نيڪ دلي کيس ائين ڪرائي رهي آهي.

نين:- خدا ڪري ته شل اهو سڄو قصو جلدي ختم ٿي وڃي! چون ٿا ته بادشاهه جو لشڪر هاڻي ڪنهن به مهل هارليامينٽي لشڪر مان ٽڪر کائڻ وارو آهي.

فلاڊيلفيا:- هاڻو ۽ انهن ۾ اهلڊور جا ڪي چوڪرا به شامل آهن. ٻنهي طرفن ۾. آڏو شرط ٿي رڪان ته هو هڪٻئي کي خوب ڪٽيندا.

نين:- امان جو خيال آهي ته سڀني ماڻهن کي صلح لاءِ هڪ هنڌ گڏ ڪجي. ڇا، انهيءَ ۾ امان جو ڏوھ آهي جو سڀ مرد ماڻهو ٻاڪل ٿي پيا آهن؟

فلاڊيلفيا:- ڇا چيو، ٻاڪل ٿي پيا آهن؟

نين:- ها، بلڪل ٻاڪل. آخر اهو جهڳڙو ڇا آهي؟ فقط هڪ وڏي ڪوڙ ۽ گهمسان کان سواءِ ڪجهه به ناهي!

فلاڊيلفيا:- هر جن ماڻهن کي خاموش زندگي پسند ناهي تن لاءِ ته ان ۾ گهڻو ڪجهه آهي. فوجن جي آمدورفت، ۽ توپن ۽ گهوڙن جو هيڏانهن هوڏانهن اچڻ وڃڻ ۽ وري جنگ جون خبرون! آڏو ته ان وقت پيرن ڀر هوندي آهيان، جڏهن ٽپال ايندي آهي.

(ليڊي شولس اندر اچي ٿي.)

ليڊي شولس:- مارٽن مون کي هڪ لٽيون وڏي

آئي ڏٺيون آهن. فوج جا سر جن ڀڳل ٿل ھڏن کي جوڙڻ لاءِ انھن جا منتظر آهن. منھنجو خيال آھي تہ ڪاٺين کي اڳڙيون ويڙهي ۽ سبي نرم ڪجي.

نين:- (ڦاٽل چادرون مٿي کڻي) ھي چادرون ڏس، جيڪي مسٽريس ڊروڊس موڪليون آهن!

ليڊي شولس:- منھنجو خيال آھي تہ اھي ڪارائتيون ٿينديون. جون بيئر بيڪاڊ مون کي ذري گھٽ نوان ٿي رومال ڏنا آهن.

نين:- تہ ڇا، ھو واقعي اچي رھي آھي؟
ليڊي شولس:- ھا، ھو ايندي. ھن چيو تہ ھو جيڪڏھن منھنجي خاطر نہ، تہ خدا جي نالي ۾ ضرور ايندي.

فلاڊيلفيا:- ڇا سچ، ھن ائين چيو؟
ليڊي شولس:- فلاڊيلفيا!
فلاڊيلفيا:- ڇا ھو ائين ئي سمجھي تہ خدا سان فقط ھو ئي ڳالھائي سگھي ٿي؟
نين:- ڇا کيس معلوم آھي تہ مسٽريس ليو پڻ ايندي؟

ليڊي شولس (مرڪندي) کيس چڱي طرح معلوم آھي.
نين (وڌي اچي ٿي ۽ ليڊي شولس کي چمي ڏيندي)
آءٌ سمجھان ٿي تہ امان عقلندي ۽ ڪمال آھي.
ليڊي شولس:- اھا ڳالھ نہ وسار، نين، تہ آءٌ ھڪ نواب جي بیوہ آھيان. جڏھن تون ائين ٿيندين، تڏھن معلوم ٿيندو تہ ڪيترا ماڻھو تنھنجي دروازي

تي اچڻ لاء تيار آهن. ويچارئون! ان کان سواءِ،
جون کي خبر آهي ته جيڪڏهن هوءَ نه ايندي ته
مسٽريس نيو ۽ سندس ٻارڻي بادشاهه جي ڌر واسطي
هنڙيون تيار ڪرڻ ۾ گوءَ کڻي وينديون.

(دروازي تي ڪڙڪو ٻڌڻ ۾ اچي ٿو) ڪير آهي؟
نين (درزيءَ مان ليئو پائيندي) امان، ٻوڙهي
ڪنواري ڪلبٽ پيئي اچي.

ليڊي شولس:- جلدِي ڪر، فلاڊيلفيا. ڪاڏي جون
شيون کڻي آڻ، ها جيڪڏهن چاهين ته پنهنجي سلائيءَ
واري ٽوڪري ۾ کڻي اچ.

فلاڊيلفيا:- سهرڻائي، منهنجي خاتون! (هوءَ وڃي ٿي)
نين، هاڻي اسان کي ٻوڙهيءَ ملڪه جي ڏينهن
۾ ميدانن ۾ ماڻرين ۾ جيڪي ڪجهه ٿيندو هو سو
سڀ ٻڌڻو هوندو.

ليڊي شولس:- هاڻو، برابر.

فلاڊيلفيا (وري اچي ٿي) مسٽريس ڪلبٽ اچي
پيئي. (ٻوڙهي ڪنواري ڊيم ڪلبٽ داخل ٿئي ٿي.
هوءَ انگل اسي سالن جي ٻوڙهي عورت آهي، هر
ذري گهٽ پڙڪيلن ڪپڙن ۾ ملبوس آهي ۽ وڏيءَ
ڄمار هوندي ۽ ڏاڍي چست چالاڪ نظر پيئي اچي)
ليڊي شولس:- (هن جا هٿ وٺندي) اوهو، ٻياري
خاتون، خوش ته آهين؟

دي ڊيم:- ٺيڪ ٺاهيان پياري، آءُ ته سڪل هڏن جي مٿ آهيان.

نير:- (ڪرسي چڪي) اچو ۽ ويهو، ڊيم ارسولا.
دي ڊيم:- اڃا به پنهنجي نيڪ ڪم کي لڳي پئي آهيان (هو ويهي ٿي) آءُ ته صاف ٿي چوان ته آءُ ڪالهيون ڪرڻ آئي آهيان ملڪ ته ٽڪڙو ٽڪڙو تباهيءَ طرف پيو وڃي. سچ ته اهو آهي ته انگلنڊ جي حالت ان وقت بهتر هوندي آهي، جڏهن ڪا راڻي تخت تي هوندي آهي.

ليڊي شولس:- خبر ناهي ته اهو واقعي سچ آهي يا ڪيئن.

دي ڊيم:- سچ آهي؛ ڇاڪاڻ ته هڪ سئو بادشاهه دل جو بزدل هئڻ ڪهرجي ۽ عورتون انهن کان وڌيڪ چالاڪ بزدل هونديون آهن، ۽ جيتوڻيڪ مرد شيرن جهڙا بهادر هوندا آهن، پر انهن کي عقل جو ذرو به نه هوندو آهي. ڀلا هنن ئي بادشاهه ۽ پارليامينٽ جي جنگين کي ڏس!

(فلاديلفيا هڪ خوانچہ کڻي اندر اچي ٿي)

نير:- هي معاملو جيسين ختم ٿيندو، تنهن کان اڳ اڃا به ڪي سر لهندا ڊيم.

دي ڊيم:- ٺيڪ آهي چوڪري، پر ميجالي کان سواءِ ڪنهن سر جو وڃڻ به ڪو خاص نقصان ڪونهي. فلاديلفيا:- [تيزيءَ سان آداب بهجا آڻيندي وڃي

ٿي. نين ڏين جي پيرن وٽ هڪ اسٽول تي ويٺي آهي. ليڊي شولس ميز جي پٺيان ويٺي پٽيون ڪٽري رهي آهي (ليڊي شولس:- افسوس آهي جو انهن مان ڪي (سر) هن جهڳڙي شروع ٿيڻ کان اڳ ئي نه ڪريا.

دي نم:- ميدان ۾ ڪريل هڪ جوان بدن کان ته ڪنهن بند تي رکيل هوڙهي سسي ئي بهتر آهي (ڪلي ٿي) جيڪڏهن هي معاملو وڌيڪ هليو ته پٺيان ٿي ته منهنجو آخري عاشق به هليو ويندو!

(فلاڊيلفيا بيد جي تيلين جو ٺهيل وڏو ٽوڪرو ڪٿي اندر اچي ٿي)

فلاڊيلفيا:- منهنجي سائٺ، هي آهي هارليامينٽ وارن جو ٽوڪرو. ۽ مسٽريس نيو پيچرو وٺي هيڏانهن اچي رهي آهي.

ليڊي شولس:- اهو مسٽريس بيربيگاد جي ڪرسيءَ جي پاسي ۾ ڪٿي رک، فلاڊيلفيا.

(هو ائين ڪري ٿي ۽ ٻاهر وڃي ٿي)

فلاڊيلفيا (وري اندر داخل ٿي) مسٽريس نيو پيچري اچي، منهنجي سائٺ (مسٽريس نيو اچي ٿي، هو سنهي، باوقار ۽ سادي پر شاهائي لباس ۾ آهي، جا ظاهر ظهور بادشاهي ڌر جي عورت آهي. فلاڊيلفيا وڃي ٿي. ليڊي شولس اٿي ٿي ۽ مسٽريس نيو کي چمي ڏي ٿي. نين اٿي ٿي ۽ آداب بجا اٿي ٿي)

ليڊي شولس:- ڀلي آئينءَ، ڪيٽ!

مسٽريس نيو:- مهرباني، اٺٺيا. مون کي ته اڃ کان هڪ سان اڳي وڌيڪ آجيان ۽ آدرهاڪ ملندو هو. اڃ ته مون کي ماڻهو گهوري ٿا ڏسن. خود منهنجا منهنجا ماڻهو به مون کي گهورين ٿا، ڇن ته منهنجي نظر بند آهي.

ليڊي شولس:- ائين ٿا ڪن؟ توکي؟

مسٽريس نيو:- آها، اڃ هر ڪنهن لاءِ پنهنجو جي ٻيگهي مڃي پيشي آهي. ڪاهه، رات جيئن اسين ماني ڪاٺڻ ويٺاسون، تيئن ئي هڪ وڏو پٿر دري ۽ وچان مانيءَ جي ميز تي اچي لڪا ڪيو.

ليڊي شولس:- ڇا، پٿر؟

مسٽريس نيو:- انهيءَ پٿر سان منهنجو وينس جو فيري شيشي وارو وڏو پيالو جيڪو مون کي ادا ڏنو هو، پرزا پرزا ٿي ويو. ليوسيءَ کي شيشي جو ٽڪر لڳو ۽ چپ ڦاٽي پيس. ويچاري پڇڙي ڪلاڪ ٽائين رت وهايو.

دي ڊيم:- شل لعنت هون!

مسٽريس نيو:- ڏاڍي اوندهه جي ڪري هتوئي نه پيو ته پٿر ڪنهن اڇلايو. اسان سڀني سان ڪنهن ڏينهن اهوئي سلوڪ ٿيندو، جيڪڏهن هارليماني فوج کي فتح نصيب ٿيندي.

دي ڊيم:- منهنجو خيال آهي ته ساحلي علائقن جا ماڻهو بادشاهه طرف لاڙو رکن ٿا، جيتوڻيڪ ڪاڙي

تي قبضو پارليامينٽ جي آرماڙ جو آهي.
مسٽريس نيو (ڪاوڙ وڃان) وفاداري تيستائين ٿي
رهي، جيستائين حالتون ٺيڪ آهن.

(فلاڊيلفيا پيو ٽوڪرو ڪٿي اندر اچي ٿي)
فلاڊيلفيا - منهنجي مائٽن - بادشاهي ڌر وارن جو
ٽوڪرو!

ليڊي شولس - فلاڊيلفيا اهو ڪٿي مسٽريس نيو جي
پاسي ۾ رک ۽ مهرباني.

(فلاڊيلفيا ائين ڪري ٿي ۽ ٻاهر وڃي ٿي)
مسٽريس نيو - اڄ ڇا ٺاهيون، اٽليا - ڪهڙي جون
پٽيون يا ڪائي جون؟

ليڊي شولس - جيڪي توکي وٺن.
مسٽريس نيو - منهنجو خيال آهي ته ڪهڙي جون
پٽيون وڌيڪ ڪارائيتون آهن.

آءٌ اهي ئي ٿي ٺاهيان. (هو ٻهريون ٽوڪرو
ڏسي ٿي وئي) هن جو مطلب اهو آهي ڇا، ته
پارليامينٽ جي ڌر وارن جي عورت وري به هتي ايندي؟
ليڊي شولس - برابر، اهوئي مطلب آهي.

مسٽريس نيو - سچ ته اٽليا، تون پنهنجي غير
جانبداريءَ ۾ حد لتاڙي ٿي وڃين.

ليڊي شولس - هر ڪيٽ، ٻڌاء ته پارليامينٽ وارا
مائٽو، مائٽو ٺاهن ڇا؟ ڇا

انهن کي تڪليف نه ٿيندي؟ اسان عورتن کي،

اٿين کٽي چئجي ته صلح جي جهنڊي هيٺان ويهي
ملائي ڪرڻ ڪپي. اڄ ته اڌڪن ڪلاڪ تائين بادشاهه
۽ پارليامينٽ، ٻنهي کي ڇڏي ڏيون. ۽ جيڪي اسان
۾ مشترڪه آهي تنهنجو مطالعو ڪريون.

مسٽريس نيوٽن - (سخت ڪاوڙ سان) مون ۾
بيئر بيگاد جي وچ ۾ ڪهڙي هڪجهڙائي آهي؟
ليڊي شولس - (آهستي سان) انسانيت.

(ٿوري دير خاموشي رهي ٿي ۽ ٻيئي سلائي ڪنديون
رهن ٿيون)

ليڊي شولس - ڇا، توکي فلپ جي خبريت
پهتي آهي؟

مسٽريس نيوٽن - مون کي ڪلهه هڪ خط مليو آهي.
ٿورو ڪم اڳتي ڪري وٺون ته پڙهي ٿي ٻڌايان.
ليڊي شولس - هو خوش ته آهي؟

مسٽريس نيوٽن - خوش آهي. اسان جي ڪپڙن واري
اڳين گهٽڙي کين صحيح سلامت پهتي هئي. هن سرجن
جي پاران شڪريه موڪليو آهي ۽ چيو اٿائين ته هو
اڃا وڌيڪ پتيون گهرن ٿا.

نين - بيمارن کي آرام ڏيڻ جي سامان کان محروم
ڪرڻ کان ته آءٌ ڳوٺين ۾ سمهڻ کي بهتر ٿي سمجهان.
فلاڊيلفيا (اندر اچي) - سائين، مسٽريس بيئر بيگاد
اچي ويئي آهي.

(مون بيئر بيگاد داخل ٿئي ٿي. هوءَ اٽڪل ٻيهن سالن

هي خوبصورت عورت آهي ۽ بيحد سادي لباس ۾ آهي.
 جون:- ڀانيان ٿي ته مون کي دير ٿي ويئي آهي،
 پر خدا جي جيئن مرضي هئي.

(ٽن ۽ ليڊي شولس هن جي آڇيان لاءِ اٿي بيٺن
 ٿيون. ٻيون وٺل آهن. مسٽريس نيو پنهنجو منهن
 ڦرائي پاسيرو ڪري ٿي)

ليڊي شولس:- اڃا منجهند هاڻي ٿي آهي.
 جون:- ڇا، اڄ ڪهڙي جي پٽن جو وارو آهي،
 سهيلي؟

ليڊي شولس:- جيئن توکي وڻي. مسٽريس نيو
 ڪهڙي جون پٽيون ٿي ٺاهي. ۽ تنهنجي ٽوڪري کي
 شروع ڪرڻ لاءِ هي ۽ ائيني پٽن جي جوڙي، ۽
 گيت، هي ۽ جوڙي تو لاءِ آهي.
 مسٽريس نيو:- شڪر ۽ انٿليا.

جون:- پارليامينٽ تنهنجو شڪريو ادا ڪري ٿي،
 سهيلي (مسٽريس نيو ڏانهن نهاري ٿي) منهنجي دل ٿي
 چوي ته آءٌ ڪاڻي ۽ جون پٽيون ٺاهيان.

فلاڊيلفيا:- سائنس، هاڻي جيڪر آءٌ پنهنجي سٺي ۽
 سلاڻي جو سامان کڻي ته ٿيڪ ٿيندو؟

ليڊي شولس:- ها، ڇو نه ٻڇڙي!

فلاڊيلفيا:- (جهڪندي) مهرباني، سائنس. (هو ۽

وڃي ٿي)

ليڊي شولس:- ڇا، توکي مڙس طرفان تازو ڪو

احوال آيو آهي، مسز بيئر بيگاد؟
 جون:- هنن ٽن هفتن ۾ نه، هو لڳن جو
 مست آهي.

دي ڊيم:- هاڻي نه جيڪڏهن مون وري شادي
 ڪئي ته اهڙو مڙس چونڊيندس جيڪو (حضرت) سليمان
 جي راڳ وانگر لکي سگهندو.

ليڊي شولس:- (ڪلندي) اڙي ڊيم!
 جون:- منهنجي خيال ۾ ته هڪ پوڙهيءَ کي
 مقدس ڪتاب متعلق ائين ابي حرمتيءَ مان ڪالهائين
 نه ٿي.

مسٽريس نيو:- مسٽريس بيئر بيگاد کي پنهنجي انجيل
 تي ايڏو ناز آهي.

جون:- مون کي توهان لفظن جو مقابلو ڪرڻ
 جي طاقت ناهي، سهيلي.

دي ڊيم:- جئن ول (وليم) شيڪسپيئر لکي ٿو
 ”شيطان پنهنجي مطلب لاءِ مقدس ڪتاب جو حوالو
 ۾ ڏئي ٿو“.

(فلاڊيلفيا اچي ٿي ۽ ٿورو ڪپڙو هٿ ۾ کڻي
 ٿي سٺن کي لڳي وڃي ٿي)

فلاڊيلفيا:- مون هي پٽيون پنهنجي گذريل سال
 واري پڙي مان ٺاهيون آهن ۽ مسٽريس بيئر بيگاد ۽
 آءٌ گڏجي آهستي آهستي پٽيون ٺاهي پارليمنٽ جي
 در ڏانهن موڪلينديون سون.

مسٽريس نيو:- خوب!

جون:- تنهنجي مهرهائي، سهيلي.

مسٽريس نيو:- مون کي ته ائين ٿو نظر اچي،
انٿليا ته هن گهر جي غير جانبداري غطي وڃان
جنرل ڪرامويل جي طرفداري ڪري رهي آهي.
ليڊي شولس:- مون کي نوڪريائيءَ جي خيالن
تي ڪو ضابطو ڪونهي، ڪيٽ.

جون:- (ڪپڙن کي پنهنجي نوڪري ۾ وجهي)
تڪڙو ڪري مون ماڪيءَ جي مڪين ذريعي جيڪو
نقصان برداشت ڪيو، تنهنجي بدليءَ مون کي هن
طرح نفعو ملندو.

مسٽريس نيو:- بهتر ائين ٿيندو ته ڪلهه جون
ڪچيون چوڪريون پنهنجا رايو هاڻوڪي ئي رڪن يا
وري هالڪان بهتر ماڻهن جي راءِ وٺن.

ليڊي شولس:- ڇو، ڪيٽ، سڄي ائبلبور شهر
کي خبر آهي فقط پارليامينٽ جي طرفدار آهي.
دي ڊير:- ڇا ائين سچ آهي؟ آها، چوري لڄائي
رهي آهي.

فلاڊيلفيا:- (جوش ۾) چڱو، ڇوڪريءَ کي پاسي
وٺڻ لاءِ هن کان بهتر ٻيو ڪهڙو سبب ٿي سگهي ٿو؟
مسٽريس نيو:- (متاثر ٿي) خدا، ڇا ٿي ٿو ته اهو
سچ آهي.

جون:- (سختيءَ سان) آءٌ سمجهان ٿي ته هن تمام

ٿوري ۽ لالچ لاءِ هڪ عظيم مقصد جو طرف ڪنڀو آهي.
 دي ڊيم:- جيئن عورتون هميشه ڪنڊيون ٿي
 رهنديون.....

ليڊي شولس:- آءٌ ڪڏهن ڪڏهن حيران ٿيندي
 آهيان ته دنيا جو ڪو به مقصد ايترو اعليٰ آهي يا
 نه، جيتريقدر اهي دليون عظيم آهن، جيڪي انهن
 مقصدن جي طرفداري ڪن ٿيون.
 مسٽريس نيو:- (زور ڏيندي) بادشاهه جو مقصد
 واقعي اعليٰ آهي.

جون:- (حقارت وچان) بادشاهه جو؟ (ڳالهائيندي
 ڳالهائيندي ڪاوڙ ۾ ڀرجي) هڪ ظالم، جنهن پنهنجن
 ماڻهن کي وري وري وڪيو آهي ۽ جنهن اسان جو
 ڪوس ڪرائڻ لاءِ آئرش سهاڻي آندا آهن ۽ جيڪو
 اسان کي پنهنجي مرضي موجب عبادت ڪرڻ ٿو
 ڏي! نه، سهيلي، بادشاهه جو مقصد ڪجهه به ناهي،
 پر عوام جو مقصد مسٽريس نيو (آهستي سان) ۽
 ٻيوس زالن تي پٿر ڪرڻ، جن جا مرد ماڻهو جنگين
 ۾ مصروف آهن.

نين (مسٽريس ليو کي):- توهان نه چيو ته توهان
 ڏانهن فلپ جو خط آيو آهي؟ ڇا، اسين اهو ٻڌي
 سگهون ٿيون؟

مسٽريس نيو:- منهنجي دل نه ٿي ڪري ته آءٌ
 پنهنجي ٻيٽ جو خط هڪ غير دوستانه جماعت جي

اڳيان ويهي پڙهان، نين.

ليڊي شولس:- ڪيٽ!

جون:- خدا تنهنجي مدد ڪري، پاڙيسريائي! آءُ

ٻه نيٺ ٻه هڪ عورت آهيان - هڪ ماءُ ٻه آهيان.

تون پنهنجو خط آرام سان پڙه. آءُ وعدو ٿي ڪريان

ٿ. آءُ ڇپ ڇاپ رهنديس.

مسٽر نيو (مرد مهري سان) آءُ مسٽريس بيئرليگاد

جي زهر احسان آهيان. (هوءَ خط ڪڍي ان کي

ڪولي ٿي).

دي ڊيم:- آه! جنگ تي ويل نوجوان وٽان آيل

خط! مسٽريس نيو (پڙهي ٿي): ”منهنجي پياري اڻ

اسان هتي چڱي آرام سان رهيا پيا آهيون ۽ مون کي

پنهنجي سرجن هاران توهان جو ۽ ائپلٽور جي سڀني

عورتن جو ٻنهن موڪلڻ لاءِ شڪريو ادا ڪرڻو آهي.

سچ ٿ. اهو آهي ته اسان کي جيتريون وڌيڪ موڪليندڙ

اوتريون ٿوريون آهن، (ڪمري ۾ چوگرد ٺهاريندي) ۽

انهن سڀني جي مهرباني، جيڪي بادشاهه جي ماڻهن لاءِ

سلائي ڪن ٿيون.

ليڊي شولس:- منهنجيءَ راءِ موجب اسان کي اهو

شڪريو هڪ سڀاهي طرفان ٻنهي ڌرين لاءِ سلائي

ڪن ٿيون.

مسٽريس نيو:- ”اڄ سڀان ۾ اسين دشمن سان گڏاسون

۽ هوءَ انهن کي خوب ڏنگينداسون.“ شل تون ائين

ڪرين، ٻٽ!

جون:- نه، اها ڳالهه، خار ڏياريندڙ آهي.

مسٽريس نيو:- ”هو“ - يعني ته دشمن - ”هن وقت فارو-ٻيٽن ۾ آهي ۽ ڪرامويل ۽ آئريٽن ان جي ڪمان ڪري رهيا آهن. چڱا ماڻهو آهن ٻيئي، پر سوئر آهن. چون:- (ڪاوڙجي) سوئر!

دي ڊيم:- اهو ڏاڍو ٿو ٺهين!

مسٽريس نيو:- ”اسان جي شهزادي رپورٽ آهي سڀ خوبيون آهن، جيڪي هر هڪ جنرل ۾ هئڻ گهرجن. ڪهڙو نه چڱو ٿئي جو بادشاهه هن کي وڌيڪ اختيار ڏيئي، اسان هن وقت تائين ههڙيون جنگيون جيڪر ٿي پورا ڪئي ڇڏيون ها، پر بادشاهه سڀڪجهه ٻڪڙي رکي ٿو.

جون:- ها، اهو ته بلڪل سچ آهي.

مسٽريس نيو:- مهرباني ڪري تون پنهنجي وعدي مطابق زبان کي جهل ڏي، مسز بيئر بيگاد. ”هتي جون چوڪريون ٻيڙ ڪرڻ ۾، منهنجي خيال موجب، اسان جي چوڪرين کان وڌيڪ آزاد آهن.“

دي ڊيم:- آءٌ ٻڪ ٿي ڏيان ته هن جي اها راءِ تجربن جو نتيجو آهي.

مسٽريس نيو:- ”ان جو فصل سٺو ٺهندو، هي ماڻهو، جن مان اسين وڙهي رهيا آهيون، سٺا جوان آهن ۽ ڀانيان ٿو ته اسان جي وچ ۾ ڪو وڏي اختلاف آهي.“

ليدي شولس :- اهوئي ته سچ آهي .
 جون (ڪنڌ ٽوڻندي) نه انهيءَ ڳالهه ۾ هو غلط آهي .
 مسٽريس نيوي :- آءٌ پڻ سمجهان ٿي ته هو غلط آهي .
 قلمب سياست کي سمجهڻ کان اڃا گهڻو ننڍو آهي .
 ”هو جنولي ماڻهن وانگر وڙهن ٿا . ائپلڊور جا ڪي
 چوڪرا به انهن ۾ شامل آهن . جئڪ اسڪوائر نالي
 هڪ ماڻهو جنهن کي ڪجهه ڏينهن ٿيا ته قيد ڪيو
 ويو هو . مون کي ٻڌايو ته هاڻ پيئر بيگڊ ڪراسويل
 جي فوج ۾ آهي . اهو جيڪو نڪ مان ڳائيندو هو .
 جنهن کي هڪ خوبصورت زال آهي .“

ليدي شولس ٽين ڏين (ڪلن ٿيون) اوه !
 جون :- (گهٻرائجي ۽ خوش ٿي مون کي خوبصورت
 سڏڻ لاءِ خدا شل چوڪري ٿي رحمت ڪري !
 پر هاڻ نڪ مان نه ڳائيندو آهي .

مسٽريس نيوي :- ”هتي سڪون آهي ۽ گرمي آهي
 اوه امڙا آءٌ جنگ کان بهار ٿي پيو آهيان ! ڪهڙي
 بهترين هجي پر هڪ ٻرو ڏٺو آهي . منهنجا سلام
 پيئرن ۾ روگر کي ڏجانءِ . هن کي سيڪارجانءِ ته
 انگلنڊ جو طرفدار ٿي رهي . تنهنجي وفادار پٽ ۽ خادم
 قلمب نيوي طرفان . (خط جي پڙهائيءَ کان پوءِ ڊگهيءَ
 دير تائين خاموشي رهي ٿي ؛ سڀ عورتون ايتريون
 متاثر آهن جو ڳالهائي نٿيون سگهن . آخرڪار جون
 ڳالهائي ٿي)

چون:- تنهنجو پٽ سڄو ٿو لڳي. ٻاڙيسر ڀاڻي.
 ليڊي شولس:- منهنجي دعا آهي ته شل ايندڙ
 لاهاري تائين هو تو وٽ موٽي گهر اچي.
 مسٽريس نيو:- فلپ تيسين گهر نه ايندو، جيسين
 هي معاملو طئه نه ٿيو آهي.
 جون:- ۽ نه منهنجو حال ئي ايندو.
 دي ڊيم:- اهو معاملو طئه ٿيڻ ۽ چڱي محنت
 کائيڻدو.

ليڊي شولس:- ڪيٽ، ڇا تون شراب جو گلاس
 نه پيئندين؟ ايتريقدر پڙهڻ کان پوءِ تنهنجو گلو
 خشڪ ٿي ويو هوندو.

مسٽريس نيو:- آءُ پيئندس، اٽليا ۽ شڪريه.
 (هوءَ گلاس مٿي کڻي ٿي) خدا بادشاهه، چارلس جو
 حامي!

جون:- (پنهنجو گلاس مٿي کڻندي) خدا پارليامينٽ
 جو ساٿي ٿئي! ليڊي شولس (جلدي انهيءَ رقايت کي
 ختم ڪندي) خدا اسان سڀني جو حامي ٿئي! (هنن
 جي شراب پيئڻ کان پوءِ گهڻي دير تائين ڇپ
 رهي ٿي)

ليڊي شولس:- مسز پيٽريڪاڊ وٽ بسڪوٽن جو
 هڪ اهڙو نسخو آهي جو جيڪڏهن اهو ٻڌائي ته
 جيڪر توهان جو وات ٻاڻي ٻاڻي ڪري وجهي. هاڻي
 ٻڌاءِ ٻاڙيسر ڀاڻي، انصاف اهو آهي ته مون ڪ نسخو

توڪي ڏسيو آهي ۽ هاڻي تون اسان کي پنهنجو
نسڻو ٻڌاء.

ي ڊير. اهي بسڪوٽ؟ اهي ته يقيناً باديءَ
جي سور وارن لاءِ آهن؟

جون. اوه، واقعي اهي باديءَ جي سور وڌي
ڪنگهه ۽ واڻ جي هر قسم جي گڙ ٻڙ جو شاهائو علاج
آهن اوهان ڪڪڙ جا چار آنا کڻو پر سفيدي فقط
ٻن آن جي هجي، نارنگيءَ جي ڪلن جي پاڻي جا
چار ڇمچا، ٻه ڇمچا ڪلاب جي عرق ۽ چشمه جي پاڻيءَ
جا ۽ هڪ پاڻوڻڊ صاف ڪنڊ جو. پوري ڪلاڪ تائين
خوب ملايو ۽ پوءِ هڪ پاڻوڻڊ خشڪ الڻي جو ۽
هڪ آئونس ٻجن جو ان ملايو. انهيءَ سڄي کي
توهان پوري پني گرم ڪيل تنور ۾ ٻڌايو، جيسين
اهو سهولت موجب سسي وڃي ننڍو ٿئي.

مسٽريس نيو (دلچسپي ڏيکاريندي) ايمان سان،
ٻاڪل ساڳيو نسخو مون کي ٻڌي موڪليو هو، پر هوءَ
دلچسپيءَ جو اضافو ڪرڻ جي فائدي ۾ آهي ۽ جيڪڏهن
دلچسپي نه وئي، ته پوءِ ادرڪ، اسين پاڻ ادرڪ سان
ٺاهيندا آهيون.

جون. يقيناً ادرڪ چڱي ٿيندي، پر آءٌ سمجهان
ٿي ته ان جي ڪري خوشبوين اڃاڻي گڙ ٻڙ ٿئي ٿي.
مسٽريس نيو. نه، انهيءَ ڪالاهه، آءٌ تو سان
شامل راءِ آهيان!

ليڊي شولس:- آءٌ منجهان ٿي ته تو وٽ خود
 سر ڪينيلر ڊگبي وارو نسخو آهي، ڪيٽ.
 مسٽريس نيو (ڪلندي):- هاڻو پر ان سورهن
 آئن، ٽي هائونڊ مڪن، ڪيٽ، ٻوٽل شراب جي، ٻوٽل
 ڪريم جي ۽ نه معلوم ٻي ڪهڙي ڪهڙي شي
 جي ضرورت آهي!

جون:- يا الله! هي ته بلڪل شاهائو ڪيڪ آهي!
 (مسٽريس ڊروڊ ڏاڍي جوش سان اچي ٿي)
 ليڊي شولس:- مسٽريس ڊروڊس! تون ڊپر ڪري
 آئي آهين! بادشاهه جو ٽوڪرو توکي ويٺو ياد ڪري.
 مسٽريس ڊروڊ:- (سهڪندي) آءٌ ته ترسي ۾ نه
 سگهيس. ڇا، اوهان ڪا خبر ٻڌي آهي؟
 سڀ ڪڏهي:- خبر؟ ڪهڙي خبر؟

مسٽريس ڊروڊ:- بادشاهه ۽ پارليامينٽ جي درميان
 دؤدو جنگ ٿي آهي. بادشاهه فتحياب ٿيو آهي!
 مسٽريس نيو:- خدا جو شڪر آهي!
 مسٽريس ڊروڊ:- ٽي هزار باغي قتل ٿي ويا ۽
 ان کان پڻا گرفتار ڪيا ويا آهن، جنرل ڪرامويل
 ۽ جنرل آيرٽن کي زنجيرن ۾ جڪڙي لنڊن آڻي
 رهيا آهن.

جون:- آءٌ ان تي اعتبار نه ڪنديس. اها خبر
 ڪنهن آندي؟
 مسٽريس ڊروڊ:- ڊڪ ڪئپٽاس.

جون ۽ اوھ! مون کي انهن اهوڻن جي چڱي طرح خبر آھي.

ليڊي شولس ۽ ٻيو ڇا؟

مسٽريس ڊروڊ ۽ سي، ڊروڊ هن مان ايترو ئي ڪلهي سگهيو.

مسٽريس نيو، اڙي جيڪر اسان کي هڪ ئي سگهي.

جون (معنيٰ) خيز انداز ۾) ها

ليڊي شولس (ڪنڌ ڏوئيندي) اها ڳالھ، ڪنهن طرح لڳ معلوم نٿي ٿئي.

جون ۽ ڪراسويل ۽ آبريٽن فيڊ! آڻ اعتبار ۾ ڪنديس، خدا اسان کي اهڙي شرمناڪ نموني ۾ رکڻ ۾ نه ٿو وولائي سگهي! (اهو محسوس ڪندي ته گھٻراهٽ ۾ هن ڇا چيو آهي) يعني ته - منهنجو مطلب آهي - اهڙي اوچتي نموني ۾. آڻ هڪ نشي جي خبر تي يقين نه ڪنديس.

مسٽريس نيو: تون ڀلي ڪٿي ائين چئ. پر جيڪڏهن هو پارليامينٽ جي ڪنن جي خبر آئي ها ته تون جيڪر مرئي ٻيو آلاپن ها. (جذبي سان) آڻ شڪر گذار آهيان او خدا، تنهنجي هن عظيم فتح ڏيڻ لاءِ. (ٿورو وقفو).

ليڊي شولس: صحيح يا غلط، اسان جي ڪم جي اڃا به ضرورت رهندي.

ڊگهي خاسوشي طاري رهي ٿي، عورتون وري
 سلائي کي لڳن ٿيون. نين تمام آهستي آهستي
 آلا پڻ لڳي ٿي)

(گهوڙي جي سنين جو آواز اچي ٿو، جو وڌيڪ
 ويجهو ٻوندو ٿو وڃي. زالون چرڪ ڀرين ٿيون ۽ غور
 سان ڪن ڏين ٿيون)

فلاڊيلفيا (دريءَ طرف ڊوڙندي) ٽال! ٽال!
 ليڊي شولس (دريءَ وٽ ايندي) پارليامينٽ جي
 ٽال!

گهوڙي جي ٽپ ٽپ ٻند ٿئي ٿي. مسٽريس نيو
 ۽ جون ڪان سواءِ ٻيون سڀ دريءَ وٽ مڙي ويهن
 ٿيون فلاڊيلفيا ڪمري مان ڊوڙي ٿي ۽ نين ڪم
 وڃي ٿي)

مسٽريس ڊروڊ، هن کان هڪ خبرناسو هٿ
 آهي ڏسو، هو ان کي شرابخان جي دروازي تي
 ٽوڪي رهيو آهي! (هو تيزيءَ سان ٻاهر وڃي ٿي)
 دي ڊيم، شاهي ڌروارو ان کي ديول جي ٻاهران
 ٽوڪي ها.

(هو پڻ پنهنجي لٽ تي آهستي آهستي وڃي ٿي
 مسٽريس نيو ۽ جون اڪيليون رهجي وڃن ٿيون.
 مسٽريس نيو خاموشيءَ سان ڪم ڪندي رهي ٿي.
 جون، ٻاهر وڃڻ لاءِ بيتاب ٿي رهي آهي)
 جون: ڇا، تون پڻ ٻاهر نڪري وڃين، هاريسبرائي؟

مسٽريس نيو، فخر سان) منهنجي پٽ جي فوج
کي هنن جي ضرورت آهي. گهڻي دير تائين خاموشي
چايل آهي. هو فلاڊيلفيا جوش وچان اندر اچي ٿي
فلاڊيلفيا ۽ پارليمنٽ جي فتح!

(هو ٽڪڙ ۾ پئي ڪمري ڏانهن وڃي ٿي) ٻاهران
آواز ٻڌڻ ۾ اچن ٿا. پيئي عورتون وهڻ جي سخت
ڪوشش ڪن ٿيون. مسٽريس ڊروڊ اندر اچي ٿي
مسٽريس ڊروڊ ۽ پارليمنٽ بادشاهه کي شڪست
ڏني آهي! هو اسڪاٽلنڊ ڏانهن پڄي ويو آهي! انٿاڊور
ڇا پنج ماڻهو هلاڪ ٿيا آهن.

جون: (آپي کان ٻاهر نڪرندي) ڪير؟ ڪير؟
مسٽريس ڊروڊ: جان همبل شفٽ، پيٽر وڪهٽر،
نوجوان فلپ نيو، دل مان گوليءَ لڳڻ سان - (اهو
محسوس ڪندي ته هو ڇا چئي ويئي) اوه مون ڇا
چئي ڏنو؟ (مسٽريس نيو جو چهرو سفيد ٿي وڃي ٿو
۽ هو ڪرسيءَ ۾ ويئي آڪڙجي وڃي ٿي)
جون (ايڇوڊيءَ مان) ۽ منهنجو مڙس؟ منهنجو
مڙس؟ اڙي هال جي ڪا خبر آهي؟

(مسٽريس ڊروڊ هن ڏانهن ٺهاري ٻالهائڻ جي
ڪوشش ڪري ٿي، پر نه ٿي ٻالهائي سگهي، هو
ٻنهي هٿن سان منهن لڪائي ڪمري مان ڊوڙندي
ٻاهر وڃي ٿي. جون پنهنجي ڪرسيءَ ۾ وڃي ڪري
ٿي، ۽ سندس سامهون رکيل ميز تي پنهنجيون ٻانهون

ڊگهيڙي، هٿن ۾ پنهنجو مٿو جهڪائي ٿي ۽ گهيڙي ۽
 ڪن کان پوءِ زار زار روئڻ لڳي ٿي. ڪجهه سيڪنڊن
 لاءِ مسٽريس نيو ڪا چرهر نه ٿي ڪري. پوءِ هوءَ
 پنهنجو ڏاڏو هٿ ڊگهيڙي ٿي ۽ ميز تان هٿوراڙيون
 هڻندي جون جي آڱرين طرف هٿ وڌائي ٿي.

هرڻو ڪري ٿو

(2. MR. SAMPSON)

۲- مسٽر سئمپسن

(هي ۱۱ نظارو ويسٽ ڪنٽري جي هڪ ننڍي انگلي جو آهي. اسٽيج جي پٺيان، وچ تي هڪ دري آهي ۽ اندرين ۾ ڪانس تي موٽي جا گل رکيا آهن. ساڄي هٿ تي هڪ دروازو آهي، جيڪو منهن واري باغچي سان ڪنڊيل آهي؛ ڏاڻي طرف هڪ ڊگهو گرئنڊ فادر ڪهڙيال آهي؛ ان کان دور وري هڪ ڪپٽ رکيل آهي. اسٽيج جي ساڄي هٿ تي هڪ ڊريسر رکيل آهي. هڪ جاري تي ڪتابن جو هڪ ننڍو ڍڪ رکيل آهي. ڏاڻي هٿ تي پورچيخاني ۾ ٻاهر ڀري رهي آهي).

ڪمري جي وچ تي هڪ ميز جي ڀرسان، ڪئرولين اسٽيونس ويٺي آهي، جا هڪ نرم سڀاڪ جي، ڊچٽي، ٿلهيري، نرم آواز واري چاليهارو ڪن سالن جي عورت آهي، جا جوڙاڻن کي رفو ڪري ٿي. ڪئرولين رکي رکي ڪهڙيال ڏانهن لهاري ٿي ۽ ان سان ڳالهائڻ لڳي ٿي).

ڪئرولين: چار وڃي ويا آهن، گرئنڊ فادر؟ اديءَ کي دبر ٿي ويٺي آهي نه؟ هو ۱۱ بازار واري ڏينهن

تي ايترو دير ته نه ڪندي آهي - انهيءَ ڳالهه جي
 ايتري قدر خبر آهي، جيتري موٽڪي. ڇنڇر جو ڏينهن آهي
 ۽ رڌ بچاءَ ڪانه شروع ٿي آهي چار وڃي رهيا آهن
 مسٽر سئمپسن جا چوراب اڃا رڻو نه ٿيا آهن - اها
 ڪهڙي نه بدنامي آهي. حيرت آهي ته ڪهڙي ڳالهه
 کيس دير ڪرائي رهي؟ هن هنن پندرهن سالن ۾
 بازار کان ايندي ايتريقدر دير نه ڪئي آهي ۽ مسٽر
 سئمپسن ڪنهن به ڪهڙيءَ مسواڙ ڏيڻ لاءِ ايندو ۽
 خبر ناهي ته هن سان ڇا ڳالهائين. پر ڪهڙي
 جا ڪندي ماڻهو؟ سان، اها ڳالهه ٿي ٻي آهي، ۽ اڄ اڃان
 تائين ان جي عادي نه ٿي آهيان... هن کي ته اسان
 ٽن مهينن کان وڌيڪ نه ڏٺو آهي. سو توکي ساڙ
 رکڻ نه گهرجي. (هڪ ٿڌو سام ڪڍي هوءَ ٻاهر
 ڏانهن وڃي ٿي ۽ ان کي سوري ٿي، ۽ هوءَ هوءَ
 دريءَ طرف وڃي ٿي ۽ اڃا ڳالهائيندي رهي ٿي).
 هڪ طرح سان خيال ڪجي ٿو ته ڇن هن کي ٿي
 مال ٿي ويا آهن ۽ ٻيءَ طرح سان خيال ڪجي ٿو
 ته ڇن ٽي هفتا ٿيا اٿس، پر وقت جو اهو ئي حال
 آهي، ڳرندڙ فادر ۽ هميشه ائين ئي رهندو، منهنجو به
 ڪهڙو حال آهي! (هن وقت تائين هوءَ وري ويهي
 رهي آهي) اديءَ کي دير ٿي ويئي آهي، ڳرندڙ فادر!

(باغچي واري دروازي تي ٽڪ ٽڪ جو آواز.
 هوءَ کولي ٿي ۽ مسٽر سئمپسن ڇانئڻ تي بيٺو آهي.)

هو هڪ ڪرڙوڊ عمر جو ماڻهو آهي، چرهر ڪرڻ
 ۾ ڪجهه ڀلو آهي، سوچ ويچار ڪري پوءِ ڳالهائي
 ٿو. سندس ڪول سرخ چهري جي چوڌاي ڪجهه اڇا
 وار آهن. ڪٽرولين ڪجهه شرمائجي گهٻراهت ۾
 اچي ٿي.

مسٽر سئمپسن: (هنهنجو ڪلو صاف ڪري) شام
 بخو، خاتون!

ڪٽرولين: مسٽر سئمپسن؟

مسٽر سئمپسن: (چوڌاري گهوريندي) پيئين اندر آهي؟
 ڪٽرولين: نه، مسٽر سئمپسن، مون کي انتظار ٿي
 رهيو آهي. هو چئين بچ کان دير نه ڪندي آهي.

مسٽر سئمپسن: ته ڇا، تون بلڪل اڪيلي آهين؟

ڪٽرولين: ڇا، تون اندر نه ايندين مسٽر سئمپسن؟

مسٽر سئمپسن: (ڪجهه سوچيندي) نه، تنهنجي

مهرباني، جتي بيٺو آهيان اتي ئي ٿيڪ آهيان. ڏس

نه، منهنجي ڳل ۾ تماڪ جو ٽڪل پيو آهي. ٿڪ

اچلائڻ ۾ هتي سهوليت ٿيندي. منهنجو خيال آهي ته

رستي تان ايندي مون ڳالهائڻ جو آواز ٻڌو، خيال

ڪيم ته پيئين گهر اچي ويٺي آهي.

ڪٽرولين: ڳالهائڻ پئي؟ آها، اها ته فقط آ

هيس، جو پاڻ سان پئي ٻڙڙ ڪيم. (شڪي ٿي ٿه،

ٿه، ڪري ٿي) ٿورو گهڻو ڪرڻند فادر سان پئي ڳالهائيم.

مسٽر سئمپسن: (ڪهري ۾ گردن اندر ڪري)

گرڻند فادر سان؟ اوه، گهڙيال سان. گرڻند فادر سان
ٻئي ڳالهائين، هون؟ (ٿورو ڪلي ٿو).

ڪٽرولين: (گهٻراهت مان) اها حماقت آهي، پر
آءٌ جڏهن اڪيلي هوندي آهيان، ته گرڻند فادر سان
ڳالهائيندي آهيان. هو ڏاڍو سٺو دوست آهي. ادي
اڪثر ڪري چوندي آهي ته هيءُ گهر ۾ ڇڻ ته
ماڻهو ۽ وانگر آهي. ڏس نه، مسٽر ششمپسن، اهو ئي
اسان جي اچڻ ۽ وڃڻ تي ضابطو رکي ٿو ۽ هر وقت
چوندو رهندو آهي ته هاڻي هيءُ ڪر ۽ هاڻي هو
ڪر. انهيءَ ڪري گهر ۾ ٻن رهندڙ عورتن لاءِ هن
ڏانهن نهارڻ ۽ هن کي بهادر سمجهڻ بلڪل فطرتي
امر آهي، خاص طرح جڏهن ٻيو ڪوبه وڻن ڪونهي
جنهن تي آسرو رکڻ.

مسٽر ششمپسن: ٻارڻ، (ڪجهه وقف) هو ٻيڙ سوري
ٿو ۽ هو ۽ هيٺ نھاري ٿي ۽ ٿورا ٿاڪا هڻي ٿي) اهي
تنهنجا جوڙا آهن؟

ڪٽرولين: ها، مسٽر ششمپسن. ذري گهٽ ختم
ٿي ويا آهن. (ٻيو وقف) اميد ته توکي ڪيرڻي
وڻي هوندي؟

مسٽر ششمپسن: وا، جي ڪيرڻي هئي، يقين ڪر!
(هو هڪ ٻي قدم اندر ڪري ۽ گهڙي ٿو) توهان
منهنجي لاءِ ڏاڍي تڪليف ٿيون ڪريو، خاتون، تون
۽ تنهنجي پيڻ.

ڪٽرولين: ڪا به تڪليف ناهي، مسٽر سئمنسن. تون هاڙي ۱۱ اڪيلو آهين ۽ تو وٽ ڪم ڪرڻ لاءِ ٻيو ڪوبه ڪونهي.

مسٽر سئمنسن: رڌڻ پهچائڻ ۱۱ آءٌ بلڪل چٽ آهيان (هو هڪ قديم وڌيڪ ڪمري ۱۱ اندر ڪوڙي ٿو) فرائنگ پٺن لاءِ آءٌ نٿو چوان، پر ماڻهو فقط فرائنگ پٺن جي سهاري لٿو جيئرو رهي سگهي. باقي جوراڻن کي رفو ڪرڻ - سو مون آڙايو آهي. سمجهان ٿو ته آءٌ هينئر وڌيڪ آسودو آهيان. زندگي ۱۱ ڪڏهن به اهڙو آرام سان نه رهيم.

ڪٽرولين: توکي جيڪي ڪجهه ڪرائڻو هجي، فقط هڪ لفظ چوڻ جي دير آهي.

مسٽر سئمنسن: مهرباني خاتون، تون ڏاڍي مهربان آهين. (هو اڃا اڳتي وڌي ٿو ۽ هاڻي اعتماد اچيس ٿو) مون کي ڪجهه چوڻو هو. آيم ئي انهيءَ مقصد لاءِ. هر جيئن ته، انهيءَ جو پنهني سان واسطو آهي، ان ڪري سوچيم ته بهتر ٿيندو ته ڀلي تنهنجي پيش ۱۱ اچي.

(هو ڪرسيءَ ۱۱ ڪپ ڪوڙي ويهن چوڻ ظاهر ظهور تياريون ڪري ٿو).

ڪٽرولين: (گهٻراهٽ وچان) نٿو سمجهو، اچي ته ڪهڙيءَ ڳالهه، روڪي رکيو اٿس - مسٽر سئمنسن. مسٽر سئمنسن: خاتون؟

ڪٽرولين ۽ ڇا اوهان مهرباني ڪري رستي تي ۽
 ٽي قدم اڳتي وڃي ڏسندا ته هو ۽ ايندي نظر اچي ٿي؟
 مسٽر سيمپسن ۽ (لاچار اندي) يقيناً خاتون، جيڪڏهن
 تنهنجي دل کي تسلي ايندي ته، آڻ چونڪ تائين
 وڃي ٿو ڏسانس. (ويندي) تون گهٻراءِ نه، هو ۽ ٽيڪ
 ٿاڪ پهچي ويندي. (هو وڃي ٿو)

ڪٽرولين: ادري ۽ ڏانهن ويندي ۽ هن کي ٻاهر
 ويندو ڏسي) گرٽنڊ فادر هو ڏاڍو آڪٽيل ٿو گهمي.
 شرم جي ڳالهه آهي. پر مان ٻيو ڪجهه ڪري پر نه
 پٽ، سگهيس. ادي ۽ هوندي آهي ته، پوءِ ته، سڀ
 ٽيڪ هوندو آهي (هو ۽ دري ۽ وٽان هٽي وڃي ٿي
 ۽ گرٽنڊ فادر سان هڪ طرفو گفتگو جاري رکي ٿي)
 ڪا خاص ڳالهه اسان کي چوڻي هيس؟ هاڻي مون
 کي ته، عجب ٿو لڳي - (ٿوري ۽ گهٻراهٽ ۽) ڇا،
 نوٽيس ته نه ڏيڻو هوس! آه، اها حماقت آهي! ”زندگي“
 ۽ ڪڏهن ۽ اهڙو آسودو نه هئس” — سندس لفظ ته
 اهي هٿ ۽ تو خود ئي ٻڌا. آها! ائين ته ناهي —
 پر جه ڪڏهن اها ڳالهه هجي ها، ته هو اسان مان
 ڪنهن ۽ هڪ کي چوي ها، ۽ هن خاص طرح چيو
 ته هن کي اسان پنهني کي چوڻو آهي... آها، اسان
 پنهني کي جلد ئي معلوم ٿي ويندو (هو ۽ وڌي گهڙيال
 ڏي وڃي ٿي) او گرٽنڊ فادر! چار وڃي ڏه منٽ! ڪجهه
 ضرور ٿيو آهي. (هو ۽ ڪرسي ۽ ۽ ڪري پوي ٿي ۽

سڏڪا پري ٿي) آه، ڪيترين! آه، منهنجي بيماري!
 (شڪايت طور گهڙيال ڏانهن منهن ڪري) سچ چئجي
 ته تون آخرڪار چڪرن ۽ ڦيٽن جي پيئي آهين ۽ نو ۽
 واٽر پري گهڙي ۽ وانگر ڪا به دل ڪانهي. (افسوس
 سان) نه، نه منهنجو مطلب توهان ڪاوڙ مان ڳالهائڻ
 نه هو، پر تون ڇاڻين ٿو ته جڏهن کڙبڙ هوندي
 آهي ته ڇا حالت هوندي آهي. آه (ٻاهران آواز ٻڌي
 دري ۽ وٺ وڃي ٿي) سڀ ڏيک آهي گرڻد فادر،
 نيٺ هو اچي ويٺي، شڪر آهي!

(دروازو زور سان کلي ٿو. ڪيترين تڪڙي تڪڙي
 اندر اچي ٿي ۽ ٿڪل ٿل حالت ۾ ڪرسي ۾
 ڪري پوي ٿي. هو ڪئرولين کان ڪيئي سال
 وڏي آهي ۽ هن کان گهڻي قدر چست آهي. سندس
 ٻانهن ۽ سڄي هفتي جي سيڙي سامان مان ڀريل
 ٽوڪري لڳي رهي آهي).

ڪئرولين، (اندوشي وچان) ڪيترين، ڇا آهي؟ او
 ادي، ڳالهه، ڪهڙي آهي؟

ڪيترين، (سهڪندي) شل آءُ ههڙي ڏينهن ڏسڻ
 لاءِ جيئري نه هجان ها! (هو ٽوڪري هيٺ رکي
 ٿي) وري ڪڏهن به اسين ڪنڌ مٿي نه ڪري هلي
 سگهنديون سين! ... ادي، اسان هميشه لاءِ بيعزت آهي
 وٺون سين!

ڪٽرولين ۽ ادي، (هو ۽ پنهنجي ڪرسي ۽ ڪري
پوي ٿي ۽ روئي ٿي)

ڪيٽرين ۽ (هاڻ تي ضابطو آڻيندي) ڪٽرولين، روئن
هند ڪرا! (هو ۽ جوش و خروش سان پنهنجي ڳالهه
شروع ڪري ٿي ۽ زوردار واکا ڪري ٿي) مون
کي اڳيئي گذريل هفتي شڪ پيو هو، جڏهن هنن
مون کي ڏسي هاڻ ۽ سس پس ڪئي هئي ۽ ڏاند
شيڪيا هٿائون - مسز پارڪن، اها پوڙهي زهر، هڪ
اها هئي ۽ ٻي هئي گريس بدلي، ان وقت مون ڪو
خيال نه ڪيو هو، اڄ جڏهن مون چوڙا وڪيا ۽
الو، کنڊ ۽ گوشت خريد ڪيا - سڀئي سوٽر جي گوشت
جو سٺو ٽڪر ۽ گريبي ۽ لاء ڪاٺو گوشت - ۽ مڪن
کان سواءِ سڀڪجهه ورتم (اڻندي ۽ ٽوپلو وغيره
لاهندي) مڪن جي هن هفتي ڏاڍي قلت آهي، مسز
پارڪر کان سواءِ ٻين سڀني وڪڻي ڇڏيو هو، مون
کي ڪجهه مڪن ضرور وٺڻو هو، انهيءَ ڪري مون
هن کان هڪ هائونڊ وڃي ورتو، مڪن کي ٿورو
سنگهي ڏنم، ان مهل ته هن ڪجهه نه چيو، جيستائين
هٿسا وٺي ڪيسي ۽ سوکها نه ڪيائين، ۽ پوءِ ٿي
مون کي چوي ”ڏاڍو سٺو مڪن اٿي، مس اسٽيونس“،
مون چيو، ”اسان کي گذر ڪرڻو ٿي پوندو، مسز
پارڪن، جو ٻيو وڌيڪ سٺو مڪن موجود ڪونهي“،
مون ائين چيو ته هو ۽ هڪدم اٿي ڪري ٿي ۽

چيائين ”تون اڳي ته ايڏو خيال نه رکندي هئين، معلوم ٿو نٿي ته تنهنجي پياري ماڻهو جو بيت ڏاڍو ڪو نازڪ آهي.“ هن چئي ڏٺو.

ڪٽرولين: (وحشتناڪ ڪههراعت ۾) پيارو ماڻهو! ادي! ڪنهن لاءِ —

ڪٽرين: هتي ته فقط هڪ ماڻهو ئي آهي، جيڪو مون کي مڃي ٿو.

ڪٽرولين: مسٽر سئمپسن!

ڪٽرين: اهو ئي ماڻهو آهي! اسان جو پيارو ماڻهو — تنهنجو ۽ منهنجو — جنهن مهل هن اهو لفظ چيو ته آڏو اهڙي ٿي ويس، جو ڪنپ هٿين ها ته آڏو ڪري هوان ها.

گريس اڻي چيو ”جيڪڏهن منهنجي دوستانه صلاح وٺين، ته جلدي ڪري وٺو ۽ بگڙيل ڪم کي ٻڌائي وٺو ۽ پنهنجي پوڙهي سئمپسن کي هڪ نه ٻيءَ کي ايماندار عورت بنائڻ جو موقع ڏيو.“ (ڪٽرولين رڙ ڪري منهن ڇيلا، کي ٻڌل ڪپڙي ۾ لڪائي ٿي) ڪٽرين: روئڻ جهڙي ٿئي ٿي (شرم جي ڳالهه، آهي!) اسان هميشه اڪيليون ۽ گوشه نشين رهيون آهيون ۽ ڪنهن جي برخلاف ڪا ڪلا نه ڪئي اٿئون. اسان کي ڇڏي ڇو نه ٿيون ڏين؟ ڪجهه، نه ڪجهه، ڪرڻو وٺندو. هو آهي ڪٿي؟

ڪٽرولين: (ڊپل آواز ۾) هو ٿوري گهڙي اڳي

هت آيو ۴۴ ... اسان سان ڪا خاص ڳالهه ڪرڻي
 اٿس ... تنهنجي گهر اچڻ تائين ڪجهه به نه ٿي
 چيائين ... توکي رستي تي ڏسڻ لاءِ ويو آهي.
 ڪيٿرين: آءٌ ٻنين جي پيچري تان آئي آهيان،
 انهيءَ ڪري مون کي ايتري دير ٿي ويئي، هرا
 اسان کي ڪا خاص ڳالهه چوڻي اٿس، هاڻ؟ ڪيٿرين
 (ڪمزوريءَ سان) مون کي خبر ناهي. مون کي سمجهه
 نٿو اچي ته ڇا ڪريون.

ڪٿولين: (اٿندي) ادي! مون ڪڙي جو ڪڙڪو
 ٻڌو ڪو اچي رهيو آهي!

ڪيٿرين: (دريءَ ڏانهن ٽپ ڏيندي) هو ئي آهي!
 پر هو اندر نه ايندو! (هوءَ ڪنڊو ڏئي ٿي) ڏٺا!
 (ٻئي چٽيون دروازي تي اڪيون ڪپائي ايندڙ وڃي
 جو انتظار ڪري رهيو آهي. دروازو آهستي ڪڙڪي
 ٿو. وقفو. ۴ هائي مسٽر مشمپسن جو آواز ٻڌڻ ۾
 اچي ٿو).

مسٽر مشمپسن: گهر ۾ آهي ڪو؟
 ڪيٿرين: (دروازي تي وڃي) افسوس آهي مسٽر
 مشمپسن پر اوهان اندر نٿا اچي سگهو.
 مسٽر مشمپسن: اهو ڪيئن؟ ڇا ٿيو آهي!
 ڪيٿرين: آءٌ نٿي ٻڌائي سگهان، اوهان مهرباني
 ڪري هتان هليا ويندا، مسٽر مشمپسن؟
 مسٽر مشمپسن: (ڪجهه دير کان پوءِ) جيسين

خبر نه ٻولندي تيسين نه ويندم.
 ڪيٿرين: (لاچار ٿي) آه! مهرباني ڪري هليا وڃو.
 مسٽر مشمپسن: (هلاڪو زور ڏيندي) جيسين خبر نه
 ٻوندم ته ڇا آهي، تيسين نه ويندم. دروازو کوليندين؟
 ته آرام سان ٻڌائي سگهندين؟.

ڪيٿرين: (ڪٽرولين کي آهستي) هو نٿو وڃي!
 ڇا ڪجي! (ڪٽرولين ڏاڍي افسوس سان ڪنڌ ڌوئي
 ٿي) جيڪڏهن ٻڌائيندي مانس ته هو نه ويندو. جيئن
 ٿيڻ ڪري ٻڌائيندي مانس. خبر ٻوندم ته جلدي هليو
 ويندو. هو اسان جي منهن ۾ نهاري به سگهندو. (هوءَ
 ڪڙو کولي ٿي، دروازو هڪ ٻي انچ کولي پنهنجو
 ڪلهو ان جي آڏو جهلي ٿي) مهرباني ڪري ٻاهر
 ٿي بيهو. اسان اوهان جي منهن ۾ نهاري نٿيون
 سگهون. اسان کي جيڪڏهن هروڀرو توهان کي
 ٻڌائون ٿي آهي ته پوءِ لاچار آهي.

مسٽر مشمپسن: ڇا، اهڙي خراب ڳالهه آهي؟
 ڪيٿرين: ان کان به خراب! مسٽر مشمپسن، ماڻهو
 اسان جون ڳالهيون ڪري رهيا آهن.

مسٽر مشمپسن: اسان جون؟
 ڪيٿرين: توهان ۽ اسان جون. سڄي ملڪ
 افواه آهن — بدناموسيءَ جون ڳالهيون.
 مسٽر مشمپسن: (تجمل سان) ڇا، مون کي ان جا
 تفصيل ٻڌائيندين؟ خاتون.

ڪيترين ۽ (ذري گهٽ روئندي) اسان کي ڏکيو
جو ڪو به خيال ڪونه هو. اهڙيون ڳالهائون ڪرڻ
شرم ۽ گناهه آهي!

مسٽر سٽمپسن ۽ (بي انداز صبر سان) ڪهڙيون
ڳالهائون ڪرڻ؟

ڪيترين ۽ ڳالهائون ته وقت اچي ٿيو آهي جو
اوهان اسان منجهان ڪنهن هڪ سان شادي ڪريو!
مسٽر سٽمپسن ۽ اهو ته پراڻو افواهه آهي. ڪيئي
هفتا ٿيا، جو ٻڌو اٿم. توهان کي اهو چوڻ لاءِ ٿي
ته آيو هئس، معاف ڪجو.

ڪيترين ۽ (حيران ٿي) ڇا چوڻ آيو هئا؟
مسٽر سٽمپسن ۽ (آرام سان) ڇو، اوهان سان محبت
جي ڳالهه ڪرڻ، يقين ڪريو.

ڪيترين ۽ (وات مان ساهه ڪڍندي) توهان جو
مطلب اهو ته ٺاهي —

مسٽر سٽمپسن ۽ هاڻو، ائين ئي آهي. انهيءَ ڳالهه
ڪرڻ لاءِ ئي آءُ آيو هئس. حيرت آهي ته ڳالهائون
ڪيئن ٿيون نڪرن!

ڪيترين ۽ هر — اسان کي ته ڪڏهن به ڪجهه
ڏسڻ نه آيو.

مسٽر سٽمپسن ۽ نه، سمجهان ٿو ته توهان کي
واقعي ڪجهه نظر نه آيو هوندو. هاڻي ڳالهه ظاهر
ٿي آهي. ضرور اوهان کي فڪر ٿيو آهي؟

ڪيترين! اڙي نه! هر مسٽر مشمپسن —
 مسٽر مشمپسن: ڇا، توهان ان تي ويچار ڪنديون؟
 بچت جو به خيال ڪرڻو آهي، مون ڪجهه هائونڊ
 بچايا آهن. ايترو جوان ناهيان، جيترو اڳي هئس، پر
 اسان مان هاڻي ڪوبه نوجوان ڪونهي. سمجهان ٿو
 ته اسان ٿيڻي هڪٻئي سان گڏ رهي سگهنداسون،
 جيتوڻيڪ اوهان مان هڪ سان ئي شادي ڪري
 سگهندس. ان ڪري اچو ته فيصاو ڪريون، هان؟
 چڱو، مان وري اڄ شام جو ايندس. (هو غائب ٿي
 وڃي ٿو).

ڪيترين: مسٽر مشمپسن... مهرباني ڪري هڪ
 ڪهڙي لاء واپس ايندا؟

مسٽر مشمپسن: (واپس ايندي) ڇا آهي، خاتون؟
 ڪيترين: (سخت گهٻرائجي) منهنجي ڀڄا ڪرڻ
 لاء معاف ڪجو، پر — مهرباني ڪري ٻڌائيندا ته
 اسان منجهان ڪهڙي سان اوهان — محبت ڪرڻ —
 جو ويچار ڪري رهيا هئا؟

مسٽر مشمپسن: هاڻي، توهان مون تي ڪلنديون.
 سچ ته اهو آهي ته مون کي خبر ناهي ته ڪهڙي
 سان. (خوشيءَ وچان) پر ڪوبه فڪر ناهي. هاڻ ۾
 فيصاو ڪريو.

ڪيترين: (ٿله، ٿله، ڪندي) نه، مسٽر مشمپسن!
 اهڙي ڳالهه به ڪنهن ٻڌي؟

مسٽر مشمسٽن (آهستي تهڪ ڏيندي) اهو سچ آهي
جيتري دل ڪريئي، ڪل-پيشن ۽ پيشي ڪلي؟ (هو
ڪئرولين کي ڏسي ٿو، جا گهٻرائجي تهڪ ڏئي ٿي)
سمجھان ٿو ته هاڻي آءٌ اندر اچي سگهان ٿو. ڪا،
بدنامي نه ٿيندي. (هو دروازو بند ڪري ٿو، ڪرسيءَ
تي ويهي ٿو) مون انهيءَ معاملي کي هن طرف ڦيرايو
آهي. وري ٻئي طرف گهمايو آهي پر ڪنهن نتيجي
تي نه پهتو آهيان. هميشه توهان ٻنهي کي گڏ ڏسندو
رهيو آهيان ۽ کير ۽ پائيءَ جي ملاوت، وانگر ڪنهن
۽ طرح ٻنهي کي جدا نٿو ڪري سگهان. پر جيئن
مون چيو ته ان جي ڪا پرواهه ناهي. مهرباني ڪري
چيڪڏهن اوهان ٻئي اهو معاملو پاڻ ۾ طئه ڪري
وانديون.

ڪيٿرين: (زور ڏيندي) اسين ائين نه ڪري
سگهنداسين.

مسٽر مشمسٽن (مجبور ٿي) چڱو، توهان ئي بهترين
ٿيون ڄاڻو.

(ڌرتيءَ ۽ اڪيون ڪوڙي هو انهيءَ معاملي تي
سوچي ٿو. ٻيئي پينرون خاموشيءَ سان سڌو هن جي
طرف ڏسن ٿيون. هو اڪيون کڻي ڪئرولين جي طرف
ڏسي ٿو)

ڪئرولين (جلدي جلدي، هن جي نگاهن سان نظر
دور رکندي) ڪيٿرين ڪم، سڌو انتظام رکڻ ايندو آهي.

ڪيٿرين (جلدي) ڪئرولين مون کان وڌيڪ سٺي
پور ٿي آهي.

مسٽر سٽيمپسن (گوڏي تي ڌڪ هڻندي) او اهاڻي
ڳالهه آهي! ماڻهو ڪي اوهان پنهي کان وڌيڪ
مليون زالون نه ملي سگهنديون. نه وري مون کي انهي
معاملي جو ڪو حل نظر اچي ٿو.

ڪيٿرين (چرڪ ڀري) مسٽر سٽيمپسن، مون کي
توڻي عجب ٿو لڳي!

مسٽر سٽيمپسن: مون کي معلوم آهي. پر مون کي
ڪو رستو نه ٿو سمجهي. (هڪ روشن خيال اچيس ٿو)
سواءِ ان جي جو اسان اڏيلو ٿاس ڪريون ۽ ان جي
فيصلي تي ٻڌل رهون. ڪيٿرين (اڳي کان به وڏو
چرڪ ڀري) هن گهر ۾ ائين ڪڏهن به نه!

مسٽر سٽيمپسن: ٺٽو سمجهه ۾ اچي ته ائين ڇو نه
ڪريون. ڪيٿرين (شڪ وچان) اهو ٿاس ڪرڻ ۽
سڪو اڇلائڻ غير معمولي آهي پر جيڪڏهن هڪ اٿو
ته اهو طريقو مقدس ڪتاب ۾ ٻڌايل آهي.

مسٽر سٽيمپسن: ايمان سان ته اهو بلڪل هڪو
پختو انجيل جو قاعدو آهي! (ڪئرولين کي ڇا، ائين
ٺاهي خاتون؟)

ڪئرولين (شرمائي) مون کي بهانن جي باب
۾ ڇيل هڪ جملو ياد ٿو اچي، جنهن ۾ چيل آهي،
”هڪن وجهن سان تڪرار ختم ٿي وڃن ٿا.“

مسٽر سٽمپسن: (فتحمنداڻ. انداز ۾) ڏٺو ٿا! ”هڪا
 تڪرارن کي ختم ڪن ٿا!“ ۽ ان حالت ۾ ۽
 عورتون هيون! چڱو، پوءِ؟ (هو کيسي ۾ هٿ وجهي
 ٿو ۽ هڪ ڀري سڪن جو ڪڍي ٿو، جن مان هڪ
 چونڊي، جهلي اوهي ٿو) هاڻي، جيڪڏهن رائي ۽ وارو
 طرف ڪري، ته پوءِ سمجهو ته ڪيترين آهي ۽ هر
 جيڪڏهن ڏانداري ۽ واري نوجوان چوڪري ۽ وارو پاسو
 ٿو ڪري، ته سمجهو ته ڪيترولين آهي) چڱو هاڻي،
 اجهو هي ٿو وڃيوا! (هو سڪي کي ڦيرائي اڇلائي
 ٿو ۽ ان کي جهٽڻ جي ڪوشش ۾ ٿري ٿر وڃي
 سڪو وڃي هڪ ڪنڊ ۾ ڪري ٿو. هو هٿن ۽
 گوڏن ۾ رڙهيون هائي ان کي کڻڻ وڃي ٿو) اوهو،
 بدبختي! ڪيترين (منجهيل آواز ۾) ڪهڙي خرابي ٿي؟
 مسٽر سٽمپسن: منهنجي پياري، سڪو وڃي فرش
 جي چير ۾ پيو. پاسيرو وڃي ويٺو ۽ ڪو منهن سر
 ڪونه هيس. (وهندي) چڱو، ڏسون ٿا ته نتيجو ليٽ
 ڪهڙو ٿو نڪري!

ڪيٿولن: اهوئي قسمت ۾ هئا
 ڪيٿولن: (منجيدگي ۽ سان) اشارو هو، يقين ڪرا
 آ ۽ سمجهان ٿي ته اها سڄي بيوقوفي آهي ۽ بهتر
 ٿيندو ته اسين ان باري ۾ ڪجهه به نه چئون.
 مسٽر سٽمپسن: مون کي ائين نٿو نظر اچي. اس
 اسان کي فقط ڪو ٻيو رستو ئي آزمائڻ گهرجي.

ڪٽرواين (ڊچندي) جيڪڏهن مسٽر سٽمپسن اسان کان ڪجهه وقت دور رهي، ته انهيءَ وچ ۾ شايد دل ٻڌي سگهي.

مسٽر سٽمپسن (شڪ سان) اهو شايد آءٌ ڪري سگهان، وري شايد نه به ڪري سگهان. ڪٽرڻ، چوندا آهن ته غير موجودگي دل ۾ وڌيڪ شوق پيدا ڪندي آهي.

مسٽر سٽمپسن: اها ڳالهه تمام ئيڪ آهي، پر مون ڪم، پنهنجي جي لاءِ شوق گهڻو ٿي پوي ته هو اسين ڪٿي رهنداسون؟ (انندي) يقيناً هيءَ عجيب حالت آهي! جيئن آڪائين جي ڪتابن ۾ سليل ٻاراڻا قصا هوندا آهن!

ڪيٿرين: (پير کي زور سان هڻندي) مون کي ته توهان جي ڳالهين تي صبر نٿو اچي، جو اوهان اهڙي وقت آڪائين جي ڪتابن جون ڳالهيون ٻڌايو ٿا، جيڪڏهن اوهان کي اسان کان انهيءَ ڳالهه لاءِ معافي گهرڻ گهرجي، جيڪا اوهان اسان جي لاءِ پيدا ڪئي آهي! اوهان جي عمر جو ماڻهو کي ڪو پتو ڪونهي. مسٽر سٽمپسن (هن کي پيار سان ڏسندي) آها! انهيءَ ۾ ڪجهه جوش آهي! توهان مون کي اهو محسوس ڪرائي رهيو آهيو ته چڻ آءٌ پنهنجي پين سان گهر ۾ رهي رهيو آهيان. هوءُ به اهڙي ئي هڪ ٻي عورت آهي. مون کي حيرت آهي، هاڻي

(هو ڏاڍي خيال سان ڪيترين کي گهوري نھاري ٿو، تانجو ڪئرولين جي پيخود چرهر تي هن جو ڏٻان ڏانهن ڦري وڃي ٿو) چوندا آهن ته جنس کي جنس ملندي آهي. آڻ ته خاموش طبيعت آهيان. (هو مٿو ڪنھنڊي هڪ کان ٻي ڏانهن نھاري ٿو) آھا! مون کي معلوم ناھي (ڪئرولين کي) خير، خاتون اسين توهان جي رڻا آزمائينداسين (هو ٻاهر وڃي ٿو. ٻئي پيرون اڪيلون رهجي وڃن ٿيون. زندگي ۾ ٻهريون دفعو ٻنهي جي درميان خاموشي آھي ۽ هر هڪ ٻي جي موجودگي ۾ محسوس ڪري ٿي. ڪيترين ٻنهي کان اول چرهر ڪري ٿي)

ڪيترين: (اٿندي ۽ خنڪي سان ڳالهائيندي) ذري گھٽ ساڍا چار ٿي رهيا آهن. ٻاھ کي جا ڳاڻڻ ۽ رڌ پچا ڪرڻ جو وقت ٿي ويو آھي. ڪئرولين (اٿندي ۽ پنھنجين تيارين جو سلسلو جاري رکندي) سمجھان ٿي ته مون کي ٿلهي ماني پچائڻي پوندي. ڪيترين: (نفرت سان سگھندي) جيڪڏهن دل ڪري سگھيئي، ته بيشڪ ڪر. مون کي تنهنجي ٿلهي ماني ڪڏهن به پسند ڪانه آئي آھي.

ڪئرولين: (ڊنل، پر ضد تي قائم رھندي) چڱو، آڻ وري به اهاڻي ٺاهينديس، (هو ڪهاڻ طرف وڃي ٿي) اٿو ڪٿي آھي؟

ڪيترين: ٺوڪري ۾ ئي آھي؟ ٻيو وري ڪٿي

هوندو؟ (هو ٽوڪرو ڪٿي ٿي ۽ زور سان ميز تي رکي ٿي) ڏٺو! ڀلي پنهنجي ٿلهي مانيءَ کي هلائيندي ره! آءُ وڃان ٿي چوڙن کي ڏسڻ! (هو ٻاسي واري دروازي مان ٻاهر وڃي ٿي)

ڪٿولين: اٿي ۾ هٿ وجهندي ۽ افسوس سان ڪرڻڊ فادر کي ايل ڪندي) آها، ڪرڻڊ فادر! اديءَ کي ڇا ٿيو آهي؟ ۽ مون کي ڇا ٿيو آهي؟ مون ذري گهٽ کيس جواب ڏنو هو! (هو ٻيڊليءَ سان پنهنجو ڪم جاري رکي ٿي) ڊپ اٿم ته هيءَ مائي ڪا سٺي ڪانه ٿيندي، ڪرڻڊ فادر. مون ڪن آنا ته ذري گهٽ وسري ويا هئا! ٻاسي واري دروازي کان ٻاهر نڪري وڃي ٿي ۽ ٿوري ۾ آٺن جو ٽوڪرو ڪٿي اچي ٿي، جن مان هڪ کي هو ٻيالي سان پڇي ٿي ڪٿڙين واپس اچي ٿي؛ کي ڏسندي ٿي پئي وانگر سخت ٿي وڃي ٿي)

ڪيٿرين: (ٽوڪري طرف اشارو ڪري سختيءَ سان) ڇا، تون اهي آنا ڪٿي آئي آهين! ڪٿولين: (جهيٺي آواز ۾) فرض ڪر ته آءُ ڪٿي آئي آهيان!

ڪيٿرين: (آواز اوچو ڪري) توکي چڱيءَ طرح معلوم آهي ته اڄ آءُ ڏانهن ۽ (ڪڪڙ جو نالو) کي انهن آٺن تي وهاري رهي هيس. ڪٿولين (ڏڪندي) سمجهه ته آءُ ڪٿي آيس!

ڪيٿرين: (اڃا به وڏو واکو ڪري) هوء تون
اهي آنا ڇو ڪٿي آئي آهين؟
ڪٿولين: آءُ - آءُ اهي ئي آنا ڪٺندس، جن
منهنجي د- دل چوندي- هاڻي ٻڌ؟
ڪيٿرين: (وڏو واکو ڪندي) اها هڪ ذليل
ڇالاکي آهي ڇو تون منهنجا اهي آنا ڪنيا آهن،
ويچاري سهڻي پياري ڪڪڙا!

ڪٿولين (طنز ڪرڻ جي بيڪار ۽ اجاڻي ڪوشش
ڪندي) آه، تون ۽ تنهنجا ويچارا پراڻا آنا! (هو
زورن لڳي ٿي) ڪيٿرين (هن ڏانهن ڊوڙندي) ادي! پياري
ادي! (ٻيئي پاڪر هائين ٿيون) هيڏن سارن سالن ۾
ڪڏهن به هڪهڻي کي ڪاوڙ مان هڪ لفظ به نه
چيو سين، ۽ هينئر- آه، لعنت هجي هن مرد تي!

ڪٿولين (چرڪ پري) ادي!
ڪيٿرين (خوشي محسوس ڪندي) لعنت هجي
انهيءَ مرد تي، ڪهڙو نه بيگم ٿئي ها، جو اسين
ڪيٿرين: ادي! ادي! ادي! ادي! ادي! ادي!
ماڻ ڊري گهٽ انجام ڪري ڇڏيو آهي ڪيٿرين
(سختيءَ مان) هڪ هفتي جو نوٽيس هائي هجي هن کي
ٿيڪ ڪري ڇڏيندو.

ڪٿولين: ڪيٿرين، اسين ائين نه ڪري
سگهنديون سين!

ڪيٿرين: (ڪجهه نرم ٿيندي) اها آهي ته برابر
 سخت ڳالهه. هر اسين هن طرح نه هلي سگهنديونسين.
 ڪئرولين: شايد هو نيٺ وڃي ڪو فيصلو
 ڪري وڃهي.

ڪيٿرين: اها ته اڃا به وڌيڪ خراب ڳالهه ٿيندي
 جو کيس اسان پنهنجي مان ضرور هڪ کي چونڊڻو هوندو.

ڪئرولين: (ٿڌو سا ه، ڪٽندي) پياري ادي - مون
 کي - مون کي شادي ڪرڻ لاءِ ڪو شوق ڪونهي.
 ڪيٿرين: (سختي سان) ڪئرولين اسٽيونس، جلاري
 تي انجيل مقدس رکيو آهي. پنهنجو هٿ ان تي
 رک ۽ اهي لفظ وري نه چئ.

ڪئرولين: (پنهنجو منهن هٽن ۾ لڪائيندي) آءُ -
 آءُ نٿي چئي سگهان.

ڪيٿرين: نه ۽ آءُ به نٿي چئي سگهان ۽ اسين
 ٻئي آهيون، هو هڪ مرد جي چوڌاري ڀري رهيون آهيون.
 ڪئرولين: (ڏکي ٿي) آه، نه چئ ادي!

ڪيٿرين: (ببرحمي سان) ٻه - احمق - پوڙهيون!
 پر ائين ڪونه ٿيندو. هڪڙي آهي جو منهنجي مٿي ۾
 اڃا ڪجهه عقل باقي آهي. ائين ڪونه ٿيندو. جيئن
 وڌيڪ ترسندو، تيئن وڌيڪ خرابي ٿيندي.

ڪئرولين: هن کي ڳالهائڻ لاءِ مجبور ٿيڻو پيو.
 ڪيٿرين: ائين برابر هو. اڏڙي، هن محلي ۾

ڪا، ساڙ سڙي زال ۽ گنهگار خيالات رکندڙ سالي
نه رهندي.

ڪٽرولين: ادي! اهڙيون خوفناڪ ڳالهيون!
ڪيٿرين: منهنجو فرض آهي ته صفا ڳالهائين.
ويندو هو ضرور.

ڪٽرولين: (دري ۽ وٽ) ڪيٿرين! هو واپس آيو
اچي! ۽ سمجهان ٿي ته هن کي هٿن ۽ دستاڻا آهن!
ڪيٿرين: دستاڻا! ته پوءِ هن اڳيئي دل من کان
بچي هڪ ڪٽي آهي! اسان کي خبر هوندي ته اڃا به وڌيڪ
ڏکي ڳالهه ٿيندي. (آهستي آواز ۽ تيزي سان) هاڻي،
ڪٽرولين، تون انهيءَ ڪم لاءِ تمام نرم آهين. هڪ
لفظ به نه ڳالهائجانءِ ۽ روئڻ شروع نه ڪجانءِ. اسان
کي سخت ٿيڻو هوندو، نه ته ڪڏهن به هن مان چنڊ
نه ڇڏائي سگهندون سين. هه!

(هو بيٺي پاڻ کي انهيءَ آزمائش لاءِ مضبوط
ڪن ٿيون، دروازو کلي ٿو. ۽ مسٽر سٽمپسن ظاهر
ٿئي ٿو).

ڪيٿرين: (ٿڌو ساھ ڀري) مسٽر سٽمپسن، اوهان
مهرباني ڪري اڄ کان وٺي هڪ هفتي جو نوٽيس وٺو.
(هن جي مسڪراھت آهستي آهستي سخت حيراني
۽ بدلجي ٿي) ڪٽرولين سڏڪا ڀرڻ لڳي ٿي.
مسٽر سٽمپسن: (ڪمزوريءَ سان) آڱ واقعي هڪ
پوڙهو ڪندڙ ذهن ماڻهو آهيان ۽ مون کي هن معاملي

جي پوري سمجھ، ٿي ٿئي هوي.
ڪيترين: (وحشت وچان) هن ڳالهه، صحيح جو
ڪو سوال ئي ڪونهي! ڇا تون ميڪڻ بند ڪندين؟
پيڻ! هي ڳالهه، سڄي ساري غلط آهي. توهان
کان جدا ٿيڻ ۾ افسوس ٿئي ٿو. پر وڃڻو اوهان
کي ضرور هوندو.

مسٽر سمنسن: (هاڻ سنڀاليندي) هر خاتون، ته اسان
جي وچ ۾ شاديءَ جي متعلق ڪي ڳالهيون ٿيون هيون.
ڪيترين: احمقانہ ڳالهيون! انهن ڳالهيون ڪسي
واپس وٺڻو هوندو.

مسٽر سمنسن: جيڪڏهن مون کان غلطي نه ٿي
آهي، ته مون کي دل - پا کڻي چئو ته من - ٻڌڻ
لاءِ چيو ويو هو.

ڪيترين: هاڻي گهڻي دير ٿي ويئي. وڌيڪ ان
معاملي ۾ ڪجهه نه چئو.

مسٽر سمنسن: جيڪڏهن غلطي ٿي ڪريان ته
آءٌ هن چوڻ لاءِ موٽيو آهيان ته مون انهيءَ معاملي
جي صفائي لاءِ هڪ نتيجي تي پهتو آهيان. آءٌ چوڻ
آيو آهيان ته مون انهيءَ خاتون جي چونڊ ڪري
چڏي آهي.

ڪيترين: (هن کي هٿن سان جهليندي) پنهنجن
ڪنن کي بند ڪندي) مهرباني ڪري وڌيڪ ڳڻي
نه رٿايوس! جيڪا به آهي، ته ان جو جواب انڪار

ٺي ٿيندو. (وڌيڪ نرم آواز ۾ ڳالهائي ٿي) ان هوندي به اوهان جا لکين شڪرانا ۽ اميد ته اوهان اسان جي باري ۾ ڪي سختي وارا خيال نه ڪندا ۽ اسين اوهان جي متعلق مهرباني کان سواءِ ٻيو ڪوبه خيال نه رکيونسين.

مسٽر سٽيمپسن ۽ (پنهنجي ٻئي ۽ ڪي آڪٽائيندي) تمام چڱو خاتون (هو دستاوا لاهڻ لڳي ٿو) آڻ انهن مان ناهيان جو ٻئي ڪنهن تي زوري وڃي ڪران (دستائن کي غور سان نھاري ٿو) نه وري ڪي سوال پڇندس... نه ڪي نالا وٺندس. (هو دستائن کي هڪ گول ڪينهوڙي جي صورت ۾ ويڙهي ٿو)

ڪيٿرين ۽ (آڪٽڙجي) توهان انهن کي خراب ڪري ڇڏيندؤ... هيڏانهن ڏيو (هو هن کان دستاوا وٺي ٿي، صفائيءَ سان هڪ ڪي ٻئي جي مٿان ورائي ٿي ۽ هن کي واپس ڏئي ٿي).

مسٽر سٽيمپسن ۽ مهربانيءَ ڪه جنازي جي جلوس ۾ ٻاڻن لاءِ خريد ڪيا هئڻ، جنهن ۾ شريڪ ٿي نه سگهيم. چڱو، جيڪڏهن مون ڪي وڃڻو ئي آهي، ته پوءِ جيئن اڳي تيئن بهتر (ڪوٽ مان گل لاهي ٿو ۽ ان کي ميز تي رکي ٿو) پنهنجي چوٽيليل محترم کي پيش ڪرڻ جو ارادو هئم - ۽ پنهنجو هڪو ملڪو سامان پوءِ گهرائي وٺندس (ڪجهه ڇانديءَ جا سڪا ميز تي کڻيندي) ٺي شلنگ - ملڪ

جي قانون مطابق هن هفتي ۽ ايندڙ هفتي جي مسواڙ ڪيٽرين ۽ (ڏاڍو متاثر ٿيندي) مسٽر سشمپسن، اسين هنن جي وٺڻ جو خيال نه -

مسٽر سشمپسن ۽ (صبر سان هٿ ڪڍندي) مهرباني خاتون، اهو ته ملڪ جي قانون موجب آهي ۽ آڻ سمجهان ٿو ته اس معاملو ايترو ئي آهي (دروازي تي) خدا حافظ!

ڪيٽرين ۽ چا، وڃن کان اڳ هٿ نه ملائيندا؟
مسٽر سشمپسن ۽ نه، منهنجو خيال آهي ته نه.

(هو ٻاهر وڃي ٿو. دڪانڪ خاموشي، جنهن کي ايٽ ڪئرولين جي روج راڙي جو آواز ٿوڙي رکي ٿو).

ڪئرولين ۽ هو سڄي زندگي اسان کان نفرت ڪندو رهندو!

ڪيٽرين ۽ (همت سان پنهنجي ڏک کي لڪائيندي) اسان اهو ڪجهه ڪيو آهي، جيڪي صحيح آهي. (گل تي سندس نظر هوي ٿي. هو ۽ ان کي کڻي ٿي ۽ مٿي ڪري پنهنجي منهن سان لڳائي ٿي). ڪئرولين ۽ (پنهنجو هٿ ڊگهيڙيندي) اهو سوچي ڏي، آڻ ان جي حفاظت ڪنديس.

ڪيٽرين ۽ (جلدي پنهنجي ۽ ٻئي ڏانهن ڪندي) اهو سندس چونڊيل خاتون کي ڏيڻ لاءِ هو. شايد تون ائين ئي سمجهين -

ڪٽرولين، ائين سمجهڻ لاءِ مون کي به اوتروئي
حق آهي، جيترو توکي.

(هو پيئي دشمنيءَ جهڙيون لڳائون کڻي هڪٻئي
جي سامهون ٿين ٿيون. اهو بحران به ڪٽرولين جي
مڙڪڻ سان گذري وڃي ٿو).

ڪيترين: ائين نه ٿيندو! (هو هاهه ڏانهن وڃي
ٿي ۽ گل کي ان ۾ اچائي ٿي) اهو آهي هن
سڄي قصي جو خاتمو! مانين پڄاڻن جو وقت ٿي ويو
آهي. اڄ، جلدي ڪري وٺ!

(هڙدو ڪري ٿو، جيئن پيئي چٽيون خاموشيءَ
سان ڪم ڪرڻ کي لڳي وڃن ٿيون).

دي گريٽ گلوب اٽ سيلف

THE GREAT GLOBE ITSELF

(خون عظيم گلوب)

منظر: اسٽيج جي پٺيان، مرڪز ۾ پڙدي لڳل
ڪا مٿيل جاء آهي، جنهن کي مٿان هڪ بالڪني
آهي ته جئن اها ايليزيٽ جي زماني جي ”هڪ
اسٽيج“ جي ڏک ڏئي. الهی جاء اندر جي هڪ ننڍي
ميز آهي، جنهن تي شطرنج ۽ ان جي مهرن جي هڪ
صندوق رکي آهي. ۽ ڪرسيون ۽ رکيون آهن.
پٺئين پاسي، ڪمان جي ڏائي طرف، هڪ ڪرسي،
جنهن تان ڪجهه مين ڏائي هٿ تي، اسٽيج جي اڏ
وٺ، هڪ ڪرسي. پٺئين پاسي، ڪمان جي ڏائي
طرف، ڪاغذن جو هڪ ڍڪ رکيو آهي ۽ ساڄي هٿ
تي اسٽيج جي چوڙي وٺ هڪ وڏي سامان جي پٽي
رکيل آهي، ساڄي طرف، اسٽيج جي سامهون، پاسن
وارن پڙدن جي سهاري سان پاسيرا رکيل ڪجهه وڌيڪ
لوڪيشن بورڊ رکيل آهن، جن مان ”ووهيٽا جي
سمند جو ڪنارو“ تصوير سڀني کان مٿڀري بيٺي آهي.

جڏهن ٻڌو مٿي ڪجهي ٿو، تنهن هينڪس ساڄي مهاڙيءَ کان تڪڙو تڪڙو داخل ٿئي ٿو، جنهن جي پٺيان ڪونڊيل وڌيڪ آهستي سان داخل ٿئي ٿو.

هينڪس، ٽين ريهرسل آهي، ڪونڊيل مان ايترو به نٿو چئي سگهان ته هو پنهنجا ڳالهائيل لفظ به ڪي سمجهن ٿا. خاص طرح پهرين انگ ۾. نااميدي جهڙو آهي، بلڪل نااميدي جهڙو! پر توکي ته خبر آهي ته اريڪ اڄ ڪلهه ڪيئن آهي. جيڪڏهن گفتگو نه وڻندس، ته ياد ئي نه ڪندو.

ڪونڊيل: هو ٻوڙ هو ٿي ويو آهي، هينڪس. هو مڃي نٿو، پر ڪيمس معلوم ضرور آهي.

هينڪس: ۽ ول ڪي ايڏي هڪ آهي. صلاح ٻڌندو، پر عمل نه ڪندو. اسان منجهان ڪنهن کي خبر ناهي ته هن نالڪي ڪي ڇا ڪري سمجهون. سچ ٻڌايان ته مون ڪي ان بابت ڏاڍو فڪر آهي. (هو اندرئين ڪمري مان ٻاهر اچي ٿو، ٻڌا ڇڪي ٿو ۽ ڪونڊيل جي ڏائي طرف اچي ٿو)

ڪونڊيل: ول منهنجان منهنجي اعتماد کي لوڏائڻ لاءِ ڪهڻو ڪجهه ڪهرجي. هينڪس، مون کي خوشي آهي جو آءٌ نالڪي جو اندازو لڳائڻ ۾ ذرا منو ٻارڪو آهيان. مون کي خبر آهي ته ٻيلاڪ ڪي ڇا ڪميءَ مون نه چيو هو ته ”ڪنگ ليئر“ نالڪي پيش ڪرڻ جي لائق آهي؟

هيننگس: اسان سڀني کي معلوم هو ته اهو ماڻهن کي چڱو پسند ايندو.

ڪونڊيل: ٻريچ رستي تي مليو.

هيننگس: هن مهل تائين کيس اچڻ گهرو هو. خير، هن انهيءَ باري ۾ ڇا چيو؟

ڪونڊيل: چيائين ته هي - ٿورڙو - ڪجهه سڙي کان ڪريل آهي - "محض هڪ چرپائي" آهي.

هيننگس: ائين؟ آءٌ ٿو توکي ٻڌايان ڪونڊيل، ته اهو ڇا آهي. تو ۾ مون والڳو. اڳي يا پوءِ سڀ لکي لکي ختم ٿيو وڃن.

(سيميوئل گلبرن پٺيان ساڄي هٿ کان داخل ٿئي ٿو، ٻيئي کولي ٿو ۽ ان مان گڏه جو مٿو ٻاهر ڪڍي ٿو ۽ هيننگس جي تقرير ۾ دلچسپي وٺندي. هو گڏه جي مٿي کي هڪ ڪن کان جهلي، اڳتي وڌي اچي ٿو.)

ڪونڊيل: هاڻو، ۽ پوءِ هن قسم ڪٿڻ ۾ راحت حاصل ڪري ٿو ته انهن جهڙا ناٽڪ ٻيا ڪيڏهن (هو کلي ٿو)

هيننگس: ول اڳي جهڙو نه رهيو آهي.

گلبرن: (وچ تي وڌي اچي ٿو ۽ وچ ۾ ٽپي) نه اهو واقعي اڳي جهڙو ناهي! توکي ياد آهي ته هن ڪئين هينري چوٿين ۾ نه پوڙهي ملڪه کي ڪلائي سامهه منجهاريو هو!

(هو اشارا ڪري ٿو. جڏهن ڏسي ٿو ته ڪو به ماڻهو کيس ڌيان ڏئي نٿو پڙي تڏهن ڪڏهن جو مٿو رکي ٿو ۽ هڪ چوڻو ٻاهر ڪڍي ٿو جنهن کي هو سٺي ڏاڳي سان مرمت ڪرڻ لڳي ٿو).

هيمنگس:- هاڻي اسان کي ڪم شروع ڪرڻ گهرجي اوهو، جڏهن مون کي انهي ۽ پهرين پڙي جو ٿو خيال پوي! سو به نئون ٺاڱو!

ڪونڊيل:- مون کي انهي ۽ نئين چيز پڙهن جو شوق آهي. منهنجو ڀارت لکيل اٿيئي؟

(هيمنگس پنهنجي وڃي ٿو ۽ پٺئين پاسي رکيل ڪاغذن ۽ ڊونڊي ٿو) ٻر، هيمنگس، ڇو نه ڪن پراڻن پسنديده ٺاڱن مان هڪ ڪڍي؟

هيمنگس (مسودو ڪونڊيل کي ڏئي ٿو، جيڪو ان جا ٻه اٺلائي ٻه ٽلائي ٿو) پراڻو پسنديده ٺاڱو!
اڙي ميان هي فقط پٺن ڪمان ۽ عام ماڻهن کي راضي ڪرڻ وارو ٺاڱو ڪونهي! تو نه ٻڌو آهي؟
ٻه رڳو توکي نه ٻڌايو؟ هي شهزادي ايليزبٿ جي شاديءَ جي موقعي لاءِ شاهي فرمان جي جواب ۾ ٿيندڙ ٺاڱو آهي!

گلبرن (صندوق تي ويهي) ها، ٿي سگهي ٿو. هر جنهن ڳالهه پوڙهي ملڪه کي راضي ڪيو هو، سا ئي ڳالهه جوان شهزاديءَ کي به پسنديده ۽ گهرجي. (چوڻو پاسي رکي ۽ اشارا ڪندي اڳتي اچي).

ڪونڊيل :- اسان رازو دوست، ماسٽر پينجامن
 جونسن ان هاري ۾ ڇا ٿو چوي جو کيس نظرانداز
 ڪري ول کي مهرباني ڏيکاري ويئي آهي؟
 هيمنگس :- ول چيو ته هو انهي ۾ پوڙهي کي
 ريهرسل وقت دعوت ڏيئي گهرائيندو. ٻين سخت
 لڪتڻن آهي (ڏاڻي طرف وڃي ٿو ۽ اريچ جي داخل
 ٿيڻ تي پاسو ڦيرائي) پر آءٌ سمجهان ٿو ته هو
 مشڪل ايندو.

(اريچ ساڄي طرف کان اچي ٿو ۽ اسٽيج جي
 وچ تي اچي ٿو. سندس پٺيان سلاه ۽ فيلڊ اچن ٿا)
 هاڻي، اريچ، اسين شروعات ڇو نٿا ڪريون؟
 اريچ آءٌ نه ڪندس، جان. آءٌ نه ڪندس. هي
 انتهائي اهمانه مواد آهي (هو پنهنجي مسودي تي
 ٽڪا ڪري ڏک هڻي ٿو) هاڻي تون ئي ٻڌاه ته
 هي ۽ پراسيورو، پلا ان ۽ منهنجي اداڪاريءَ لاءِ
 ڪهڙو موقعو آهي؟ جيڪڏهن مون کي اهم ڪردار
 ناهيندو آهي ته پوءِ يقيناً سڄي ناٽڪ کي ناڪاميابيءَ
 لاءِ اهو ئي سبب ڪافي آهي!

(ڪونڊيل ڪلهن ٺوڏائيندي هڪ ڪرسی تي
 وڃي ويهي ٿو، جا ڏاڻي طرف ڪمان وٺ رکيل
 آهي ۽ مسودو پڙهڻ لڳي ٿو)
 سلاه: (اڳتي وڌي اچي ٿو) هيمنگس، اريچ
 بلڪل صحيح آهي. ول وري ۽ کيس پوڙهي ماڻهوءَ

جيو ڪردار ڏٺو آهي. ۽ اهو بلڪل معتول ڪم آهي ڇاڪاڻ ته ڊڪ هائي شملت يا اوڻيلو جهڙن ڪردارن لاءِ پوڙهو ٿي چڪو آهي.

اڀيڄ: پوڙهو! آڱ سپاڻي وري به شملت ڪري ڏيکاريندڙ، پر هيءُ پراسپيرو.

سلاڻ: پر هن پوڙهي ماڻهو؟ ۽ وڏي خامي اها آهي ته ان ۾ ڪوبه جذبو ۽ جوش ڪونهي.

اڀيڄ: مون کي ليئر جهڙي پوڙهي ماڻهو جو ڪردار ادا ڪرڻ تي ڪوبه اعتراض ڪونهي، جنهن ۾ رڪي رڪي مهڙن لفظن ذريعي پنهنجو جوش ظاهر ڪرڻ جو موقعو ملي ٿو.

[ڏاڍي جذبي سان] پر هيءُ پراسپيرو ڪنهن ڪم جو ناهي. ڪوبه جوش ڪونهي! ڪو درد ڪونهي! گلبرن: آه، هائي تون ٺيڪ ٿو چوين!

هيمنگس: چوانه ٿو ڊڪ، ته اسان کي شاديءَ لاءِ ڪا نئين چيز پيش ڪرڻي آهي. هيءُ ناڻڪ ڪيئن به هجي، پر نئون آهي ڊڪ. آهي نه؟

فيلڊ: رابنسن مرٽنڊا جو ڀارت ڇو ادا ڪري؟ مون ڪارڊيليا جو ڪم ڪيو هو، هيمنگس. (ڏاڍو غمڪين ٿي) آڱ مرٽنڊا جو ڀارت ڇو نه ادا ڪريان؟

هيمنگس: تنهنجو آواز ڪڙڪ ٿي رهيو آهي، نيٽ ۽ تون هائي بدشڪل ٿي رهيو آهين. هائي تون زنانه ڪردار ڪڏهن به ادا ڪري نه سگهندين.

۽ هيڏانهن ڏک، توڙي اسان ول کي نئون لاڙڪ
لکڻ لاءِ آماده ۽ کڻي ڪنداسين. ته ۽، جيئن هو
لکي ٿيسين اسان کي هيءُ ٿي ڪرڻو آهي.
بريج، اهو نه هلندو. هيءُ پاراڻو ڪهل آهي. نه
ڪو جوش ۽ نه ڪو درد!

هيمنگس، هائي، ڏسان پيلا (وري مسودن کي
ڏسي ٿو) هيءُ آهي پراسپيرو جي مرڻدا لاءِ ڊگهي
تقرير. توکي ان کي آزمائڻ جو ڪو موقعو ئي نه.
مليو آهي. تون مهرباني ڪري ان تي نظر نه وجهه.
هان، اريج.

(اريج ۽ گلبرن اسٽيج جي وچ تي پيل وڏي
ڪرسيءَ ڏانهن وڃن ٿا) هو بد معاش ڪٿي آهي؟
(ساڄي هٿ جي سامهون واري طرف کان رابنسن
اچي ٿو).

رابنسن، اجهو آيو آهيان. خبردار جڏهن پنهنجي
محبوب جو ذڪر ڪرين ته بدبخت جو لفظ استعمال
نه ڪجانءِ!

هيمنگس: تون دير ڪري آيو آهين! توکي
پنهنجو پڙو پائي بيهن ڪهرجي! اسين پهرين سين
ڪٿون ٿا — جهاز جي ٽٽڻ کان هڪدم پوءِ. پراسپيرو،
اتان کان وٺي ڪن ”تون پنهنجون اکيون اڳي
صاف ڪر.“

اريج: آڱ ان وقت تائين اها سين نه ڪندس

جيسين مون کي اها ڀڳ نه ملندي ته هي چورو
 اکيئن دفعي وانگر وڃ ۾ کونگهرا نه هڻندو.
 هيمنگس نه ڪندو ۽ جيڪڏهن ڪيائين -

ارايچ: ٺهڪ ٺهڪ. نٿو چئي سگهان ته مون کي
 هي ٽڪر ياد آهي. (هراسپيرو جو ڪردار اختيار ڪري
 ٻالهاڻي ٿو) ”تون پنهنجيون اکيون اڳهي صاف
 ڪر. دلجمعي ڪر.“

(راهنسن هڪدم اکيون اڳهي ٿو ۽ فيلڊ هن جو
 نقل ڪري ٿو ۽ سلاھ جو ڌيان هن جي طرف
 ڇڪائي ٿو).

هيمنگس: نه، نه، نه. ائين هڪدم نه اڳهين.
 ترس، ترس!

ارايچ: ”ڀڳل جهاز جو نظارو، جنهن تنهنجي
 فطرت ۽ سمائل رحم جي جذبي کي جاڳايو.“

هيمنگس: آهستي، آهستي. وسارهن ٿو. اڙو نه
 ڪر. تون هن کي نرم آواز ۾ تسلي ڏيئي رهيو
 آهين. (راهنسن ارايچ تي کلي رهيو آهي ۽ پنهنجي
 ڪلهي کان پٺي طرف آڱوٺي سان اشارو ڪري سلاھ
 جو ڌيان ان ڏانهن ڇڪائي رهيو آهي).

بريج: هاڻو، مون ڇا چيو؟ هي ۽ ٻارٽ ماڻهو
 کي ڪو به موقعو نٿو ڏئي.

”نه، هڪ وارو جيترو به نقصان،

ڪنهن به سامه واري کي جهاز ۾ نه ٿيو آهي

(نرمي ۽ سان ڪالهاڻيندي)

جنهن کي تو رڙهون ڪندي ٻڌو، جنهن کي
غرق ٿيندي ڏٺو،

ويهي ره ويهي ره (ڪاوڙ مان)
ويهندڻ يا نه؟

(پريچ وچ واري ۽ ڪرسي تي ويهي ٿو)

”ويهي ره.“

ڇاڪاڻ ته هاڻي توکي وڌيڪ ڪجهه ڄاڻڻ گهرجي.“
هيمنگس: (ڏاڻي هٿ طرف اڳتي ورائڪهون هائي
وڃي ٿو) شروعاتي منظر جو ڪو سٺو تعارف ته ناهي!
ول کي هي ڦيرائڻ گهرجي. (ڦرندي) هاڻي، رابنسن.
رابنسن: ”تون اڪثر ڪري مون کي ٻڌائڻ
شروع ڪندو آهين ته آءٌ ڪير آهيان، پر چپ ٿي
وهندو آهين.“ قسم آهي، هيمنگس، هيءُ سچ آهي!
هو اڪثر ڪري شروع ڪندو آهي ۽ وري بند
ڪندو آهي!

پريچ: (ڪاوڙجي) تون ... آءٌ ...

(هو رابنسن کي پڪڙڻ لاءِ جهٽ هڻي ٿو)
جيڪو ٽپ ڏيئي هاڻ بچائي ٿو).

هيمنگس: (ڪاوڙ ۾) ويهي ره، رابنسن! ويهي
ره. ۽ زبان بند ڪر.

(رابنسن ويهي ٿو ۽ چپ ٻاهر ڪڍي ان کي
ڏاڍي غور ۽ بهودگي سان پنهنجين آڱرين جي وچ

۾ جهلي ٿو).
 ”پر بس ڪري مون کي ڇڏي ويو آهين...“
 اڙي اکٽي هل!
 رابنسن: جڏهن زبان جهلي رهيو آهياڙ، ته پوءِ
 ڪيئن اکٽي هلي سگهندس؟
 (اريج هن کي ڏکائي ٿو)
 ”مون کي اجائي ٻچا ٻچا ڪرڻ لاءِ
 ڇڏيو اٿيئي، آخر ۾ ائين ئي چيو اٿيئي
 ’ترس: اڃا نه‘.“

اريج: ان کان پوءِ اکٽي هل، ڪٿا، ختم ڪر.
 رابنسن: اس، مون ختم ڪيو. ”آخر ۾ ائين ۽
 اٿيئي، ’ترس: اڃا نه‘.“

هيننگس: (جيڪو ڏاڍو آتو آهي) اسين هن رفتار
 سان ڪيئن پورو ڪري سگهنداسين!

اريج: ”ڇا تون ياد ڪري سگهين ٿي (نرسي)
 سان ڳالهائيندي) هن پناهه گاه ۾ اچڻ کان
 اڳ وارو هڪ وقت؟ ڀائيان ٿر ته ٿرڻ نه
 ياد ڪري سگهندين ه. ڇاڪاڻ ته ان وقت
 تون ٽن سالن کان ٻاهر نه هئين ه.“ (ڪاوڙ
 مان) ۽ خدا جو قسم، تنهنجي چال چلڪت
 مان ائين ٿو ظاهر ٿئي ته اڃا به وڏو نه ٿيو
 آهين، نالائق!

هيننگس: (سخت ناراضگي سان) وڃ ۾ ڳالهائون

ٿيڻ نه گهرجن.
 رابنسن: ” يقيناً، جناب، آءٌ ياد ڪري ٿي سگهان.“
 بربيج: ڪهڙي طرح سان؟ ڪنهن ٻئي گهر سان
 يا ڪنهن ماڻهو سان؟ ڪنهن به شيءِ جي شڪل
 و صورت ياد اٿيئي ته مون کي ٻڌاء.“
 رابنسن: (منهن ٻچڙو ڪري فيلڊ کي ڏسي ٿو)
 ”تمام ڏورانهون خيال آهي،
 هڪ خواب وانگر آهي، هڪ ناھي
 چيڪي منهنجي ياد ڪيري.“ آهي —

هيمنگس: اهو ائين ناھي! توهان سڀني کي ڇا
 ٿيو آھي؟ هي ريهرسل هڪ مذاق ٿي وئي آهي!
 جيڪڏهن توهان کي ناٽڪ پسند ناھي ته ڀلا آءٌ
 ڇا ٿو ڪري سگهان؟

فيلڊ: (زور سان ڳالهائيندي) ٽپ ڏيئي اٿندي)
 هيمنگس، هيءُ به ڪري سگهندو.

رابنسن: (ٽپ ڏيئي اٿندي)

”اهو تمام ڏورانهون خيال آهي،

هڪ خواب وانگر آهي، هڪ ڪانهي

هيمنگس: اهو ائين بلڪل نه ٿي سگهندو! اسان
 کي انهن سڀني جي خاص ريهرسل ڪرڻي پوندي.
 ائين نه ٿي سگهندو ڇپ ڪر، فيلڊ.

(فيلڊ وري زمين تي ويهي رهي ٿو)

بربيج: ”تو کي برابر هيون، هڪ اڃا به وڌيڪ مرڻو پوندو...“

ائين ليڪ آهي، هيمنڪس؟ پر اهو ڪيئن آهي
جو اها ڳالهه تنهنجي دل ۾ اڃا تائين باقي آهي؟
رابسن ۾ ٻه مون کي وڌيڪ ياد ڪونهي.

اريج، اڄ کان ٻارهن سال اڳي، مرئندا، ٻارهن سال
اڳي، تنهنجو ٻي ۽ ملان جو اواب هو ۽
وڏي ۽ طاقت وارو شهزادو (شان ۽ رعب سان)
منهنجو ڀاءُ ۽ تنهنجو، چاچو، لالي ائٽونيوز،
۽ مهرباني ڪري منهنجا لفظ غور سان ٻڌ- جو
هڪ ڀاءُ اهڙو

هاڻيڪار ٿئي! اهو جنهن کي توکان ٻو ۽ ٻيو نمبر
سڃي ۽ دنيا ۾ پيارو گهرندو هوس ۽ هن جي
حوالي ڪيم.

(رابسن، ساڄي هٿ تي سڌو جهڪائي، ننڍ ڪرڻ
جو مڪر ڪري ٿو، جنهن کان اريج جو ڏيان هٿي
وڃي ٿو)

رابسن وڏي آواز سان کونگهرو هڻي ٿو. ان تي
وڏو گوڙ مڃي ٿو. رابسن ٽپ ڏيئي اٿي ٿو ۽ ڪرسي ۾
جي پٺيان ڊوڙي ڏائي طرف اچي ٿو ۽ اريج پٺيان
اٿس. سلاءِ ۽ فيلڊ ٽپ ڏيئي هنن جي پويان وڃن ٿا
۽ گلبرن ۾ ڪلهه اچن ٿو. اريج رڙ ڪري چوي
ٿو، 'آءُ هن کان وڌيڪ برداشت نه ڪندس! هڪ
ٻي ادب ڪتو! فيلڊ هيمنڪس کي رڙ ڪري چوي ٿو ڏسين ٿو
نه هيمنڪس نه هي معاملو ڪيئن آهي. صفا بيڪار آهي!'

هيمنگس روئڻ جهڙو آواز ڪري چوي ٿو. رابنسن، اربيج،
اوهان ويهيند؟ ڪو ٻڌيل اڃا تائين پس منظر ۾ گم
آهي. [انهي ۾ گوڙ گهمسان جي عين شباب، ۽
شيڪسپيئر اندر اچي ٿو ۽ هن جي پٺيان ٻين جونسن
آهي.

شيڪسپيئر: (ڏاڻي طرف کان وڃ تي) هيلو.
هيمنگس، هي ۽ ڇا آهي؟ ڊڪ اربيج شڪايت ڪري
ٿو ته منهنجي نائڪ ۽ جوش يا درد جي اظهار جو
موقعو نه ملي.

هيمنگس: هي ۽ مرض ورتل چورو، ان وقت کونگهرا
هڻي ٿو، جنهن مهل اربيج منهنجي شروعاتي ڊگهي
تقرر جي عين وڃ ۾ آهي.

شيڪسپيئر: شايد اها تمام ڊگهي آهي. خيال وري
۾ سٺو آهي! مرنڊا کي الهی ۽ مين ۽ سهيل هئڻ
گهرجي پر کونگهرا بند ڪرڻا هوندا (هو سڀ ساڄي
هٿ کان ٻاهر وڃن ٿا، سواءِ شيڪسپيئر، ٻين جونسن
۽ ڪونڊيل جي، جنهن گوڙ گهمسان مهل مٿي ٺهاريو
هو، پر هاڻي وري پڙهڻ کي چالو ڪري ٿو)

ٻين جانسن (شيڪسپيئر ڏانهن ساڄي طرف کان
وڃ تي اچي ٿو، جيڪو ڏاڻي هٿ تي وڃ تي بيٺو
آهي) خدايا، ڇا يار، اهو آهي طريقو نائڪ ڪن جو؟
ول، مون ڪيئي ڀيرا توکي لک صلاح ڏني آهي،
جنهن تي تو عمل نه ڪيو آهي ۽ هاڻي هڪ بيوقوف

چوڪري طرفان حماقت جو ناٽڪ.
 شيڪسپيئر: مون تنهنجي صلاح جو هميشه قدر ٿئي
 ڪيو آهي، ٻين -

ٻين جونسن: هر ڪڏهن به عمل نه ڪيو اٿي!
 شيڪسپيئر: ٻين، تو جوليئس قيصر واري ناٽڪ
 جن لفظن تي اعتراض ڪيو هو، سي مون بدلايا هئا!
 ٻين جونسن: ”قيصر ڪڏهن به ڪنهن منصفانه
 سبب کان سواءِ ناحق نه ڪيو.“ - هو، هو، ول، تون
 اهي سٽون ڦيرايون هيون. ڪهڙو نه چڱو ٿي ها،
 جو تون هزارين سٽون بدلائين ها! پر تنهنجو هيءُ
 ڪيل، آءٌ ڏسڻ چاهيان ٿو، ول، توکي ياد آهي ته
 هن مون کي پنهنجو ”مجسمو“ سڏيو هو. معلوم ٿو
 ٿئي ته اهي ڏينهن گذري ويا! جديد دور ۾ هاڻي
 جڏهن کين درٻار لاءِ ناٽڪ گهرجي، تڏهن پنهنجي
 پراڻي مجسمي کي فراموش ڪري ڇڏين ٿا!

شيڪسپيئر: ٺيڪ، پر هيءُ اهو ناٽڪ ناهي، ٻين.
 جونسن ٻين: ڇا اهي ’ماسڪ‘ ناٽڪ ناهي؟ ته
 پوءِ ڪهڙي بلا آهي؟

شيڪسپيئر: ٻين، هيءُ ذرا مختلف آهي. هيءُ لارڊ
 چيمبرلين جي خڪم سان اسان جي ڪمپنيءَ کي
 ڪرڻو آهي.

ٻين جونسن: هم،،، اميد ته نه، ڇا، هي ’ماسڪ‘
 ناهي؟ هاڻي، سچ ٻچين ته بس تون ئي ائين ڪري

سگھين ٿو، ول.

شيڪسپير: معلوم ناهي. اهو هڪ قسم جو خيالي
قصو آهي. هڪ قسم جو ”موسيقي“ چيل مذاق.“
مون وٽ اڃا تائين ان جو نالو ڪونهي. آءٌ نالا
ڪڏهن به سويجي نه سگهندو. آهيان. نيٺ به، انهن جي
اهميت ئي ڪهڙي آهي. جيڪي وڻيئي يا ”ڏير
آيد، درست آيد.“

بين جونسن: ٻار، وري تون پنهنجي قصي خواني
۾ اچي پئين.

شيڪسپير: هڪ خيال جي چوري ڪرڻ ۾ آخر
آهي ڇا؟ بين، سڀ نظريا مشترڪ، ملڪيت آهن.
بين جونسن: ڪنهن چيو هو؟ آءٌ چوان ٿو،
ول ”عظيم دماغ هڪ طرح سوچيندا آهن“، پر تون
تون پنهنجا ناٽڪ جديد ڪچري تي لکين ٿو. جا!
آءٌ توکي هڪ ناٽڪ نويس بڻايان ها ول. (ان موقعي
تي ڪونڊيل ٽيمپيسٽ جي مسودي کي پڙهندي زوردار
نمونن ۾ ٽهڪ ڏئي ٿو ۽ ٻين جو خيال هڻائي ڇڏي
ٿو. ڪونڊيل کي پاڻ کان بيخيالو ڏسي، هو ڳالهائڻ
جو سلسلو جاري رکي ٿو) مون توکي ٻڌايو هو ته آءٌ
پنهنجا سڀ ناٽڪ ڪري گذ هڪ جلد ۾ شايع ڪرائي
رهيو آهيان؟ (ڪونڊيل منهن مٿي ڪري غور سان
ٻڌي ٿو) تنهنجا ناٽڪ توڙي ماڻهن جي هجڻ کي
چڪي آڻين ٿا، ته به ڇاڻ جي لائق ناهن.

ڪونڊيل: (هڪ ٻي قدم اڳتي اچي) ول، تون پنهنجا ڇو نه ٿو شايع ڪرين؟ سڀني ناڻڪن جو هڪ تصديق ٿيل جلد.

شيڪسپيئر: ٺيڪ، پر هڙي مون کي ٻين وانگر ڪتابن لکڻ جي دعويٰ ڪانهي.

(هيمنگس ٻئين پاسي ساڄي طرف کان تڪڙو تڪڙو اچي ٿو، کيس جادوگر جو چوغو پيل آهي ۽ رابنسن مرٽنڊا جي پوشاڪ پائي ٻڙيان اچيس ٿا) سڀ تيار آهيو. هيمنگس؟ (ڪونڊيل وري ٻڙهن ۾ لڳي وڃي ٿو) ڏسان ٿو ته ٻين اهڙي آسانيءَ سان راضي نه ٿيندو، تنهنڪري اسان کي بهترين ڪم ڪرڻو هوندو! ٻين جـونسن: (سامان جي صندوق طرف وڃي ويهندڙ) هو ڀلا، شروع ڪريو.

هيمنگس: اسان کي ايئرل جي داخل ٿيڻ کان وٺي شروع ڪرڻ گهرجي، جيڪو اکين کان غائب آهي ۽ جنهن جي ٻڙيان فرڊيننڊ کي اچڻو آهي. (بريج وچ ۾ ڪرسي تي ويهي ٿو، رابنسن استول تي سمهي ٿو، شيڪسپيئر ڏاڻي طرف ڪرسيءَ تي ويهي ٿو).

ڇا، اوهين تيار آهيو، گائوفي فيلڊ؟
(گائوفي ساڄي طرف کان وچ تي ايئرل جي ڪردار ۾ داخل ٿئي ٿو ۽ ٻڙي ٿو).
فيلڊ: هي موسيقي ڪٿي هوندي؟ هوا ۾ يا زمين

تي؟ هينئر ته بند ٿي ويئي. اها وري گم ٿي ويئي!
نه، نه وري شروع ٿئي ٿي.

ڪاٺولي: ”هرا پنج ميل هيٺ، تنهنجو پيءُ پيو آهي
هن جي هڏن مان مرجان ٺهي پئي اٿئي،
هن جون جيڪي اکيون هيون، سي هاڻي موتي آهن،
هن جي ڪاٺ شيءَ ناس ٿي ٿئي، پر سامونڊي
تبديلي ڪاٺي ٿو.

ڪنهن وڌيڪ عجيب ۽ قيمتي شيءَ ۾ بدلجي ٿي
سامونڊي پريسون ۾ هر گهڙيءَ سندس موت تي
مرئي ڳائين ٿيون.“

فيلڊ: ”هي ديوتا يقيناً منهنجي غرق ٿيل والد کي
ياد ڪري ٿو.“

پريچ: (مرئيڊا کي) ”تنهنجي اکين جا ٻوٽيل
ٻڙا چرڻ ٿا،

۽ ٻڌاءَ ته توکي دور ڇا ٻڌو نظر اچي.“

رائسن: (بي اعتباريءَ سان مٿي نهاريندي) ”اهو ڇا
آهي؟ ڪو ديوتا آهي؟“ يا خدا، اهو ڪيئن نه،
هيڏانهن هوڏانهن ٻڌو ڏسي! (اٿي ٿو)

پريچ: ”نه چوري، اهو ڪاٺيندو آهي، سمهندو
آهي. اهڙا حواس اٿس، جهڙا اسان کي آهن. هي
بهادر جيڪو تون ڏسڻ ٿي، سو طوفان ۾ اسان سان
گڏ هو، پر هن کي اهڙو داغ آهي، جيڪو خوبصورتِيءَ
۾ ڪاٺيندڙ ڪيئون آهي، توکي ڪيس نيڪ انسان

سڏڻ گهرجي. هن جا ساٿي گم ٿي ويا آهن ۽ هو
کين ڪولڻ لاءِ ترسيل آهي..

رابنسن: مون کي ڪيس خدائي دنيا جي ڪا
چيز سمجهڻ گهرجي.

(بريڊج ڏاڻي طرف ڦري ٿو ۽ ايتل سان پاسرور
کالھائي ٿو ۽ فيلڊ ۽ رابنسن ۽ انڊل گفنگو هلي ٿو).
بريڊج: (منهن پاسيرو ڪري) ”جيئن منهنجي مرضي
آهي، تيئن ئي ڏسان ٿو ته ٿيندو رهي ٿو. روح او
نيڪ روح، آءٌ توکي هن نيڪيءَ لاءِ پن ڏينهن
اندر آزاد ڪندس.“

فيلڊ: يقيناً، جنهن نيڪيءَ لاءِ هي موسيقي هلي
ٿي! (جهڪي) منهنجي دعا قبول ڪر، ٻڌاء ته تون
ڪنواري چوڪري آهين يا نه؟
رابنسن: ”ڪو عجب ناهي، آقا، پر يقيناً آءٌ
ڪنواري چوڪري آهيان.“

فيلڊ: ”آها، جيڪڏهن ڪنواري آهين ۽ تنهنجي
پٽي ڪنهن سان محبت ناهي، ته آءٌ توکي نيپلس جي
ملڪه پنائيندس.“

بريڊج: ”آهستي، سائين! (فيلڊ اٿي ٿو ۽ واپس
وڃي ٿو) آءٌ توکي حڪم ٿو ڏيان ته منهنجي خدمت
رہ.“

فيلڊ: نه، مون کي پنهنجي مردانگيءَ جو قسم!
رابنسن: اهڙي مندر اندر ڪا به پرائي نٿي رهي سگهي،

جه ڪڏهن ٻري روح کي اهڙو خو، رت گهر آهي،
 ته، هوءَ نيڪ شيون هن سان ڪڍ رهن لاءِ
 ڪوشش ڪنديون،،

برايچ: (چڻ ته ڏاڻي طرف وڃي ٿو) ”منهنجي
 پٺيان اچ، هن لاءِ تون نه ڳالهائ، هو غدار آهي. اچ
 آءُ تنهنجن پيرن ۾ گردن کي گڏي زنجرن ۾ وجهندس،
 سمنڊ جو پاڻي تون پيئندين.“

فيلڊ: ”نه، آءُ اهڙي خوراڪ جي مخالفت ڪندس
 جيسين منهنجي دشمن کي وڌيڪ قوت اچي،،“

رائسن: (برايچ طرف ويندي) ”او پيارا ابا—،
 ٻين جونسن: (اٿندي ۽ ساڄي طرف کان اڳتي
 ويندي) ول، ول، هي احمقانہ ۽ ٽڪائيندڙ آهي!
 هڪ ڏند ڪٽا! ڇا، لنڊن جا سڀ رهاڪو روئندڙ
 ٻار ٿي ويا آهن.“

برايچ: ول، ٻين ليڪ ڇڏي ٿو. هيءُ سٺو
 ٺاٽڪ ناهي.

هيمنگس: (روڪيندي) ڇا، تون نٿو سمجهين ته
 ڪو ٻراڻو المي ٺاٽڪ هن موقعي تي وڌيڪ سلامتي
 وارو ٿئي ها، ول؟

ٻين جونسن: ڇا، تون هن کي مذاقہ نٿو سمجهين،
 هيمنگس؟ منهنجي آخرين تخليق کي ڏس— تنهنجو
 ڇا سڏيندڻس؟ ”ونٽرس ٿيل“، ٻيو ڇا آهي؟

گلابرن، (وري دل ٻڌي) هائو، ڏسو کٽي هائي...
(عن دفعي وڌيڪ نٿو هلي سگهي)

اين جونسن، پيريڪاس. ٻنهي ۾ آکاڻي ذري گهٽ
ويهن سالن ۾ ڦهال آهي. تون صلاح وٺين نٿو ۽
هائي نتيجو ڪهڙو آهي؟ تنهنجا نالڪ گونگا نالڪ
آهن، جي سيڪڙائن ۽ نوڪريائين جي ٻڌڻ لائق آهن!
شيڪسپيئر: مون کي تنهنجي ارسطو جي ڪار،
پرواه ناهي، ٻين، پر مريمڊ جي باري ۾ مون کي
جيڪي به ٻڌايون هيون آهن، ان جي ڪري هن دفعي
فقط چرچي خاطر آ ۽ قاعدن تي هليو آهيان! منهنجي
نئين نالڪ ۾، منظر پراسپيرو جي ڀيٽ کان ڪڏهن
به نٿو هٽي ۽ سڄو معاملو چوويهن ڪلاڪن ۾ پورو
ٿئي ٿو.

اين جونسن، خير سٺي نالڪ کي لکڻ لاءِ گهڻو
ڪجهه گهرجي ۽ مون ائين نه ڪڏهن به نه چيو هو
ته اهوئي سڀڪجهه آهي. پراجي (اڳتي اچي) هائو،
ول. اسان کي جنهن ڇيڙ جي ضرورت آهي، سا آهي
اليز. مصالحيدار شيءِ، جيڪا هڪ گهڙيءَ ۾ رحم
سان ڀريل هجي ۽ ٻئي گهڙيءَ ۾ ڊپ وچان سندن
ڪرنگهن مان سيراڻيون نڪريو وڃن.

گلابرن، هائو، ڪئين ته عورتون "ڊيٽيسس" تي
ڇيخون ڪري اٿيون هيون! سمجهان ٿو ته، ول ان
جهڙو نالڪ وري نه لکيو آهي.

(۾ ۾ روڪيو وڃي ٿو ۽ نيٺ هو صندوق طرف وڃي ٿو).

ٻين جونسن ۽ مبالغن وارو ٺاڻڪا ڇا، تون انهيءَ کي الميه ٿو سڏين؟ پر ول جيڪڏهن هي مذاقيہ ٺاڻڪا هجي ها، ته آءٌ توکان وڌيڪ ڪجهه نه گهران ها. پر تنهنجي هن ڳالهه ۾ مذاقيہ ٺاڻڪا جي ذريعي برابر به سنجيدگي ناهي. ان جي نصيحت ڪهڙي آهي؟ هاڻي ٻڌاءِ ته آکاڻي ڪهڙي آهي؟

شيڪسپيئر سمجهان ٿو ته ان ۾ ڪا نصيحت ڪانهي. پاڻيان ٿو ته منهنجي ڪنهن به ٺاڻڪا ۾ نصيحت ڪانهي. آءٌ نه واعظ آهيان ۽ نه ماستر. آکاڻي هي آهي، جيتوڻيڪ سمجهان ٿو ته تون منهنجي ڪنهن به ٺاڻڪا جو اندازو ان جي خاڪي مان نه لڳائيندو آهين، هيءُ پراسيورو حق واهجي نيهلس جو نواب آهي، پر هن جو پاڻ ائٽوٽيو، نيهلس جي بادشاهه ايلونسو جي مدد سان کيس ڪڍي ڇڏيو آهي ۽ سندس معصوم ڌيءُ سرٽينڊا، سميت کيس ملڪ نيڪالي ڏني آهي. هو هڪ غير آباد ٻيٽ ۾ اچي ٿو ۽ سالن تائين جادوءَ جو مطالعو ڪندي هن ٻن ڀوتن، ايٿرل تي، جيڪو هڪ هوائي روح آهي ۽ ڪئليبان تي قبضو ڪيو آهي، جيڪو هڪ وحشي ۽ رولو ديو آهي. جنهن وقت منهنجو ٺاڻڪا شروع ٿئي ٿو، تڏهن هو هڪ جهاز کي ٽوڙي ٿو.

جنهنڪري پاڻس اٿڻو ۽ ٺهاس جي بادشاهه ۽ ٻڌس،
 فرديند سان گڏ هيٺ تي بهجي ٿو. خير، پراسپيرو
 جي ارادي سان، مرئند ۽ فرديند جي محبت ٿي وڃي
 ٿي ۽ جڏهن هو پاڻ سان هرچي وڃي ٿو، تڏهن
 جادوگري ترڪ ڪري بهلس واپس وڃي ٿو. ايئرل
 ڪئليبڻ مان ماڻهن کي ڪجهه نفريح ملي ٿي. ۽
 ٿل جهاز جا خلاصي شراب جي نشي ۾ مدهوش ٿين
 ٿا. اها هڪ سٺي ۽ چهچتي واري سين آهي!
 ٻين جونسن، اهو ته بلڪل ملڪو مود آهي!

اڀڃ، چڊو ۽ ٻائي ۽ جڙو، ولا ڪٿي آهي
 جوش جڏبو ۽ ڪٿي آهي درد؟

هيٺنگس، خير، مون کي معلوم ناهي. ٺٽو چئي
 سگهان ته هنن سڀني رڪاوٽن سان ڀلا ريهرسل ڪئين
 ڪري سگنداسون؟

فيلڊ، (اوچتو ٻئين ٻڙدن وچان منهن ڪڍي) شروع
 ڪرڻ کان اڳ آءٌ مسٽر شيڪسپيئر ۽ مسٽر جونسن
 کان هڪ سوال پڇڻ چاهيان ٿو. اهو هي آهي. ڀلا
 هن چوري رابنسن کي مرئندا جو ڪردار ادا ڪرڻ
 لاءِ ڇو ٿو ڏنو وڃي. جڏهن هر ڪنهن کي خبر
 آهي ته آءٌ...

(رابنسن کي ٻڙدي جي اندر ڪلندو ٻڙي سگهجي
 ٿو ۽ هيٺنگس، جيڪو سخت بيصبري ۾ ويٺو آهي،
 فيلڊ جي گم ٿيڻ سان رڙ ڪري چوي ٿو)

ڪونڊيل: ٻانڀان ٿو ته انهن کي ياد ڪري
 مگهندس. مون کي فقط اڌ درجن لفظ مليل آهن!
 هيمنگس: خدا جي واسطي وڌيڪ راپا نه گهرجن!
 اسين وقت اندر ڪئين تيار ٿي مگهنداسين؟ ول تون
 ئي سڀني هي مٿان آهين (پريشان ٿي) هو ڇا ٿيندو
 هن مون کي خبر نه موڪلي، مون وٽ هن جي جاء
 پرڻ لاءِ ڪو ماڻهو نه ڪونهي. هاڻي ڪٿليان جو
 ڀارت ڪير ڪندو؟

شيڪسپيئر: ڇو. ٻين ڪٿليان جو ڪردار ادا
 ڪندو. ڪئين ڪٿليان؟

(ڪونڊيل پريچ کي سڏي ٿو. ٻين ڏانهن اشارو
 ڪري ڏيکاريس ٿو ۽ کلي ٿو)
 ٻين جونسن: اهو آهي ڇا. ڪٿليان؟ (هيمنگس
 کيس سندس مسودو ڏي ٿو)

شيڪسپيئر: هو هڪ ديو آهي. (انهي ۽ ڳالهه تي
 لڪل نموني ۾ ڪل ٿئي ٿي)

ٻين جونسن: مون کي اوهان کي مدد ڏيڻ لاءِ
 انهيءَ جو ڀارت پڙهڻ ۾ اعتراض ڪونهي پر، ول،
 اميد ته انهيءَ ۾ ڪا به شخصي ڳالهه نه هوندي ديو؟

شيڪسپيئر: آڏو شخصي بغض ڪرڻ لاءِ پنهنجن
 نائن کي استعمال نه ڪندو آهيان. توکي خبر
 آهي، ٻين.

ٻين جونسن ۽ خير، توکي مون ۽ اداڪاري ڪرڻ جي اميد نه رکڻ گهرجي.

هيمنگس ۽ اچو ته ڪم شروع ڪريون — ڪم شروع ڪريون. صورتحال اها آهي، ٻين. ٺيهراس جي نواب اٿائونسو، يعني مسون تي، ۽ راسپيرو جي پياڻ، جيڪو ڪونڊيل آهي، (هو ڪونڊيل کي ڏيکاري ٿو ته ڏائي طرف وچ تي ڪٿي بيهي) تن تي ۽ راسپيرو ٿو ٿو هڻي ڇڏيو آهي. اسان اڃا هن کي نه ڏٺو آهي، ۽ اسين پنهنجي غنودگي ۽ مان نڪري رهيا آهيون. ول، تنهنجي داخلا هتان ٿيندي. (کيس پڙهڻ واري ڏائي طرف بيهاري) هاڻي، ڊڪ.

(هو پنهنجا پنهنجا ڪردار اختيار ڪن ٿا)

بريج ۽ "سندس سمجهه وڌي رهي آهي، ۽ ايندڙ چولي جلد ئي ڪناري کي معقول حد تائين ڀري ڇڏيندي، جيڪو هن وقت خراب ۽ گپ سان ڀريل آهي. اڃا تائين ڪنهن جي به نظر مون تي نه پئي آهي ۽ نه ڪو مون کي سڃاڻي ٿو، ايئرل، منهنجي ڪمري مان ٿو ٻي ۽ ترار ڪٿي اچ،".

گائوف ۽ (ساڄي هٿ کان ڊوڙندي ۽ بربيج اهي شيون هائيندي ٻڌي ٿو).

(بريج کي پنهنجون شيون سڌي طرح پائڻ ۽ مدد ڪرڻ لاءِ وڃي ٿو).

بريج ۽ "اڙي، اهو ته منهنجو نازڪ ايئرل آهي!

آءِ توکي ياد ڪندس، پر تنهن هوندي به توکي آزادي هوندي: ائين بادشاهه جي جهاز لاءِ جيئن تون نظر کان ڪل آهين، اتي تون ڏسندڙن خلاصين کي مثل بادبانن هيٺان، ڪپتان ۽ پيڙي هلائيندڙ جاگڻ ٿا، ڪين (پريءَ) هن هنڌ وٺي اچ، ۽ هيٺ جو هيٺ آءِ توکي منٿ ٿو ڪريان،،

ڪائونف، آءِ پنهنجي اکيان واءِ پٺيان ٿو ۽ موٽان ٿو، (هو ڏاڻي هٿ تي پٺيان ڊوڙي ٿو).

پراييج: ”ڏسو سائين، بادشاهه، ملان جو نواب پراسپيرو، ناحق ڪيل،،“

هيمنگس: تون اهو آهين به، يا نه.

پراييج: ”توڪي اڃا تائين هن پيٽ جون ڪالهينون ڏسڻيون آهن، جيڪي توکي ڪن ڪالهين تي يقين ڪرڻ نه ڏينديون. ڀلي ڪري آيا، منهنجا دوستو!

هيمنگس: ”جيڪڏهن تون آهين واقعي پراسپيرو، ته ڏي اسان کي پنهنجي رياست جا تفصيل، هن سامونڊي ڪناري تي جهاز تي جهاز ٿئي ٿو هو، جتي مون وڃايو آهي، اڙي انهيءَ يادگيريءَ جي حقيقت ڪهڙي نه تلخ آهي! پنهنجو پيارو هٿ، فرڊينلڊ،،“

پراييج: ”مون کي الهيءَ لاءِ ڏاڍو ڏک آهي، سائين،،“

هيمنگس: ”اهو نقصان ناقابلِ تلافِي آهي،،“

ٻريڇ: ”آءُ البت سمجھان ٿو،
 تہ تو انهيءَ جي مدد طلب نہ ڪئي آهي، ان
 جي مهربانيءَ جي، اهڙي ئي نقصان لاءِ، مونکي ان
 جي شاهي امداد مليل آهي، آءُ پاڻ کي مطمئن
 ڪري تسلي ڏيان ٿو.“
 هيمنگس: ”تو کي ٻه ساڳيو ئي نقصان!،“
 ٻريڇ: ايڏو وڏو، جيڏو تنهنجو گڏيل ڏک.

پڙهندڙ نسل . پ ن

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ”اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻِڪَ ”لڙهندڙ نسل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:
انڌي ماءُ جڙيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لڙهندڙ، ڪڙهندڙ، ڪڙهندڙ، ٻرندڙ، چُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙ، پاڙي، ڪاڻو، پاڇوڪڙ، ڪاوڙيل ۽ وڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان انهن سڀني وچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان ڪڍي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعني e-books ٺاهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهڻ ۽ هِڪَ ٻئي کي گولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻڻ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نسل (پَن) ڪا به تنظيم ناهي. اُن جو ڪو به صدر، عهديدار يا پايو وجهندڙ نه آهي. جيڪڏهن ڪو به شخص اهڙي دعويٰ ڪري ٿو ته پڪ ڄاڻو ته اهو ڪوڙو آهي. نه ئي وري پَن جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو ته پڪ ڄاڻو ته اهو به ڪوڙو آهي.

جهڙيءَ طرح وڻن جا پَن ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اهڙيءَ طرح پڙهندڙ نسل وارا پَن به مختلف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اداس ۽ پڙهندڙ، ٻرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وڙهندڙ ۽ پڙهندڙ به ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَن ڪا خصوصي ۽ تالي لڳل Exclusive Club نه آهي.

ڪوشش اها هوندي ته پَن جا سڀ ڪم ڪار سهڪاري ۽ رضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي ته ڪي ڪم اجرتي بنيادن تي به ٿين. اهڙي حالت ۾ پَن پاڻ هڪٻئي جي مدد ڪرڻ جي اصول هيٺ ڏي وٺ ڪندا ۽ غير تجارتي non-commercial رهندا. پَن پاران ڪتابن کي ڊجيٽائيز digitize ڪرڻ جي عمل مان ڪو به مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊجيٽائيز ڪرڻ کان پوءِ اهم مرحلو ورهائڻ distribution جو ٿيندو. اهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو ته ڀلي ڪمائي، رڳو پَن سان اُن جو ڪو به لاڳاپو نه هوندو.

پَننَ کي کليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي ته هو وَسَ پٽاندڙ وڌ
 کان وَڌ ڪتاب خريد ڪري ڪتابن جي ليکڪن، ڇپائيندڙن ۽
 ڇاپيندڙن کي همٿائن. پر ساڳئي وقت علم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ
 کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪنهن به رڪاوٽ کي نه مڃن.
 شيخ اياز علم، ڄاڻ، سمجھ ۽ ڏاهپ کي گيت، بيت، سٽ،
 پُڪارَ سان تشبيهه ڏيندي انهن سڀني کي بَمَن، گولين ۽ بارودَ
 جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو ته:
 گيتَ به ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪرن ٿا.

... ..

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جڳ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇڻن ٿا؛
 ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي منجهه پهڙ ڇڻن ٿا؛

... ..

ڪالهه هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهه نيلا پيلا آهن؛
 گيتَ به ڄڻ گوريلا آهن.....

... ..

هي بيتُ آهي، هي بَمَ - گولو،

جيڪي به ڪٽين، جيڪي به ڪٽين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فرقُ نه آ، هي بيتُ به بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رڻ ۾ رات ڪيا راڙا، تنهن هڏ ۽ چَمَ جو ساٿي آ -

ان حساب سان اڻڄاڻائي کي پاڻ تي اهو سوچي مڙهڻ ته
 ”هاڻي ويڙهه ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نه
 وڃايو“ نادانيءَ جي نشاني آهي.

پَنَ جو پڙهڻ عام ڪتابي ڪيڙن وانگر رڳو نصابي ڪتابن تائين محدود نه هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڍي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نسل جا پَنَ سڀني کي **ڇو، ڇا، ۽ ڪيئن** جهڙن سوالن کي هر بيان تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوٺ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جواب ڳولڻ کي نه رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اڻٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان به پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي ان سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون پاڪي پائي چيو ته ”منهنجا پاءُ
 پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ.“
 - اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)